

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr / /

Rady Gminy Tuchów

z dnia2016 roku

***Diagnoza zjawisk społeczno-ekonomiczno-
przestrzennych Gminy Tuchów wraz ze wskazaniem
obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji***

Tuchów, styczeń 2016

Spis treści

1.	Wstęp	5
2.	Charakterystyka gminy	6
2.1.	Zjawiska społeczne	7
2.2.	Zjawiska gospodarcze.....	18
2.3.	Zjawiska środowiskowe	20
2.4.	Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne.....	21
2.5.	Zjawiska techniczne	23
3.	Metodologia wyboru obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji	24
4.	Uwarunkowania społeczne, przestrzenne, gospodarcze i infrastrukturalne gminy	26
4.1.	Diagnoza zjawiska społecznych	26
4.2.	Diagnoza zjawisk techniczno-środowiskowych	44
5.	Wybór obszarów zdegradowanych wraz z uzasadnieniem	52
6.	Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	54

Spis tabel

Tabela 1. Wskaźniki z zakresu społecznego - obszar wiejski	33
Tabela 2. Wskaźniki z zakresu społecznego –obszar miejski	35
Tabela 3. Wskaźniki z zakresu czynników demograficznych – obszar wiejski	43
Tabela 4. Wskaźniki z zakresu czynników demograficznych – obszar miejski	43
Tabela 5. Wskaźnik z zakresu aktywności mieszkańców –obszar wiejski	43
Tabela 6. Wskaźnik z zakresu aktywności mieszkańców – obszar miejski	44
Tabela 7. Wskaźniki z zakresu techniczno-środowiskowego	51
Tabela 8. Wskaźnik z zakresu techniczno-środowiskowego	51
Tabela 9. Wartości wskaźnika sum standaryzowanych dla zjawisk społecznych	52
Tabela 10. Wartości wskaźnika degradacji	53
Tabela 11. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Tuchów lewobrzeżny ..	54
Tabela 12. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Tuchów prawobrzeżny ..	56
Tabela 13. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Łowczów - Centrum ..	57
Tabela 14. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Piotrkowice - Centrum ..	58
Tabela 15. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Siedlisko - kolej	59
Tabela 16. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Trzemesna	61

Spis wykresów

Wykres 1. Piramida wieku w 2014 r.	7
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności	8
Wykres 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego: Gmina, powiat województwo	9
Wykres 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego w podziale na miasto i wieś	9
Wykres 5. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności: Gmina, powiat województwo	10
Wykres 6. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności	10
Wykres 7. Liczba komputerów w szkołach podstawowych w 2012 roku	12
Wykres 8. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych.	12
Wykres 9. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych	13
Wykres 10. Liczba komputerów w szkołach gimnazjalnych w 2012 roku	13
Wykres 11. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych	14
Wykres 12. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych	14
Wykres 13. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca w Gminie oraz województwie i powiecie	15
Wykres 14. Wewnątrz gminne zróżnicowanie w zakresie liczby udzielonych porad na jednego mieszkańca	15
Wykres 15. Zasięg korzystania z pomocy społecznej	16
Wykres 16. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	17
Wykres 17. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności: gmina, powiat, województwo	19
Wykres 18. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys.	19
Wykres 19. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych na jednego mieszkańca	20

Wykres 20. Udział korzystających ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności: gmina, powiat, województw	22
Wykres 21. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej	23
Wykres 22. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców - obszar wiejski	27
Wykres 23. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców - obszar miejski	27
Wykres 24. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców - obszar wiejski	28
Wykres 25. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców - obszar miejski	28
Wykres 26. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców - obszar wiejski	29
Wykres 27. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców - obszar miejski	29
Wykres 28. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców - obszar wiejski	30
Wykres 29. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców - obszar miejski	30
Wykres 30. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców - obszar wiejski	31
Wykres 31. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców - obszar miejski	31
Wykres 32. Liczba mieszkań socjalnych na 1 000 mieszkańców - obszar wiejski	32
Wykres 33. Liczba mieszkań socjalnych na 1 000 mieszkańców - obszar miejski	32
Wykres 34. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców - obszar wiejski	36
Wykres 35. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców - obszar wiejski	37
Wykres 36. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców - obszar wiejski	37
Wykres 37. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców - obszar miejski	38
Wykres 38. Wskaźnik obciążenia demograficznego - obszar wiejski	38
Wykres 39. Wskaźnik obciążenia demograficznego - obszar miejski	39
Wykres 40. Liczba aktywnych czytelników na 1 000 mieszkańców - obszar wiejski	42
Wykres 41. Liczba aktywnych czytelników na 1 000 mieszkańców - obszar miejski	43
Wykres 42. Występowanie lokalnych podtopień i osuwisk - obszar wiejski	46
Wykres 43. Występowanie lokalnych podtopień i osuwisk - obszar miejski	46
Wykres 44. Liczba interwencji OSP na 1 tysiąc ludności - obszar wiejski	48
Wykres 45. Liczba interwencji OSP na 1 tysiąc ludności - obszar miejski	48

1. WSTĘP

Przemiany społeczno-gospodarcze na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza - wywołane procesem globalizacji oraz transformacją ustrojową i wyzwaniem gospodarki wolnorynkowej - spowodowały szereg niekorzystnych zjawisk i procesów na obszarach jednostek samorządu, takich jak degradacja tkanki materialnej oraz narastające problemy w sferze społeczno-gospodarczej. W takiej sytuacji szczególnego znaczenia zaczęło nabierać **planowanie oraz realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych**, obejmujących sferę przestrzenną, społeczną, gospodarczą, środowiskową i kulturową, a tym samym odpowiadających na indywidualny zestaw zidentyfikowanych problemów danego obszaru.

Na potrzeby projektowania i wdrażania interwencji w ramach procesu rewitalizacji, współfinansowanych środkami Unii Europejskiej, rewitalizację należy rozumieć jako: **wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.**

Udział w takim procesie jest ważny dla wielu osób i podmiotów z obszaru nim objętym – dla samorządu gminy, której dotyczy, mieszkańców tego miejsca, organizacji społecznych, przedsiębiorców, zaś w szczególności wszystkie grupy społeczne zagrożone kryzysem na obszarze objętym procesami rewitalizacyjnymi.

Opracowane *Diagnozy zjawisk społeczno-ekonomiczno-przestrzennych Gminy Tuchów wraz ze wskazaniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* inicjuje działania związane z rewitalizacją Gminy Tuchów. Cele *Diagnozy* jest wskazanie, za pomocą zobiektywizowanych metod i wskaźników tej części Gminy Tuchów, która charakteryzuje się szczególnie intensywną koncentracją szeregu niekorzystnych zjawisk. **Analiza zagadnień społecznych**, a w drugiej kolejności także **gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, techniczno-budowlanych** pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, **wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszary zdegradowane i obszary poddane rewitalizacji.**

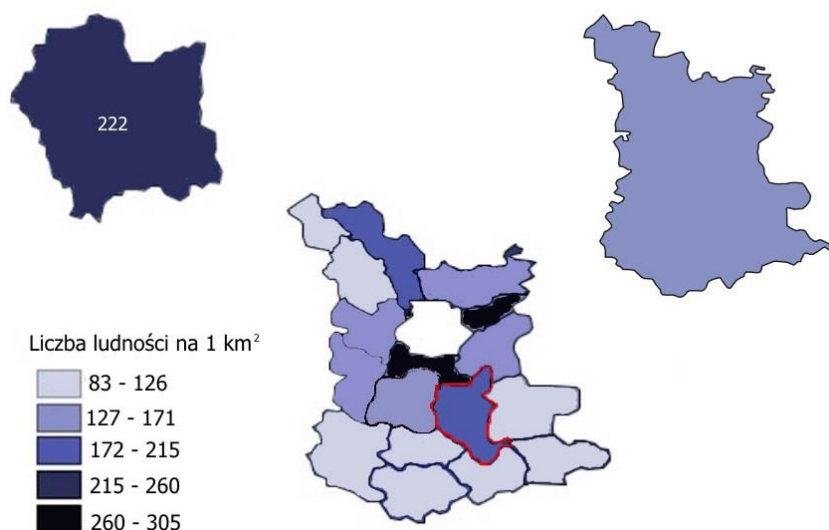
Diagnoza została opracowana zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. O rewitalizacji (Dziennik Ustaw 2015 Poz. 1777 tom 1) oraz Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanymi przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju (MIR/H 2014-2020/20(01)/07/2015) w lipcu 2015 roku.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Na potrzeby *Gminnego Programu Rewitalizacji* (GPR) charakterystyka gminy Tuchów została przygotowana w sześcioletnim horyzoncie czasowym, dla lat 2009 – 2014. Ponadto, w celu lepsze zobrazowanie zjawisk - tło analiz stanowią analogiczne wskaźniki dla powiatu tarnowskiego oraz województwa małopolskiego, z tego samego okresu. Charakterystyka gminy składa się z analizy pięciu obszarów wyróżnionych zgodnie z definicją zawartą w *Ustawie z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji* i *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* przygotowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. Obejmują one kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe.

Gmina Tuchów położona jest w centralnej części powiatu tarnowskiego, w północnej części Pogórza Ciężkowickiego i ma powierzchnię 99,9 km², przy czym 81,9% stanowi obszar wiejski. Gmina Tuchów ma korzystne położenie komunikacyjne, ze względu na drogę wojewódzką nr 977 przechodzącą przez jej środek. Droga ta stanowi także najkrótszy i najszybszy dojazd z Tuchowa do Tarnowa (21 minut), gdzie łączy się z drogą krajową nr 94 oraz autostradą A4, która umożliwi szybki i dogodny dojazd do Krakowa (76 minut)¹. Tuchów zamieszkuje obecnie 18,2 tys. mieszkańców, z czego 37,0% jest mieszkańcami miasta. Liczba ludności ogółem gminy rosła od 2009 roku, w tym samym czasie na obszarze miejskim liczba mieszkańców wahała się, a na terenach wiejski w latach 2011-2012 spadała, aby w ostatnich dwóch latach wzrosnąć o 34 osoby. Przełożyło się to także na rosnącą gęstość zaludnienia, która w ostatnich trzech lat wynosiła 182 osoby na km² (odpowiednio dla obszaru miejskiego 371 osób na km², dla obszaru wiejskiego 140 osób na km²).

Rysunek 1. Gęstość zaludnienia w gminach powiatu w 2014 roku

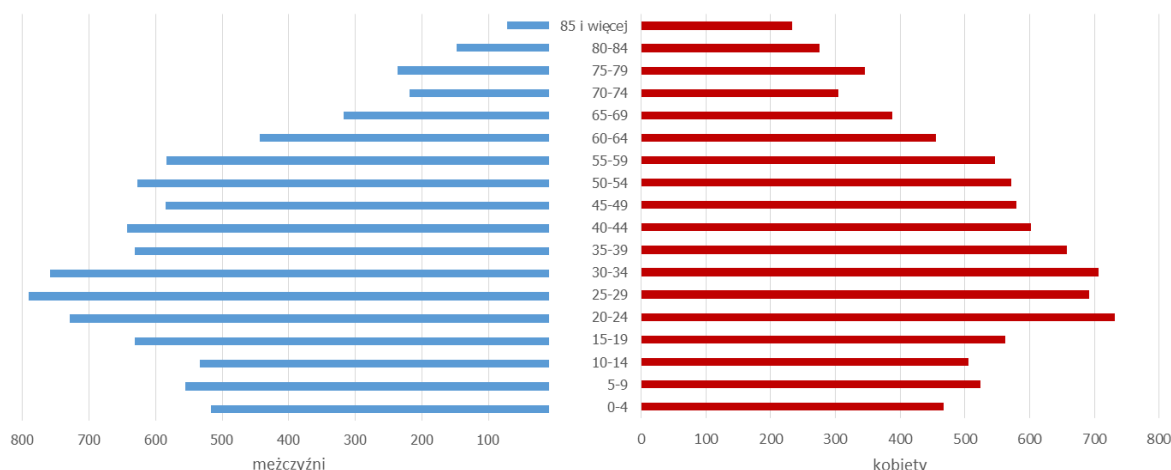
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W całej gminie Tuchów (również w podziale na obszar miejski i wiejski) liczba kobiet była nieznacznie większa od liczby mężczyzn (współczynnik feminizacji wynosił 101). Zmiany

¹ Na podstawie Bazy Informacji Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego

demograficzne mające miejsce w całym kraju można było również zauważyć w gminie Tuchów, wykres przedstawiający piramidę wieku zwraca uwagę na niekorzystne jej zężenie się w dolnej części, co jest związane z systematycznie malejącym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym - w roku 2009 było to 23,0%, a w roku 2014 spadło do zaledwie 20,8%.

Wykres 1. Piramida wieku w 2014 r.

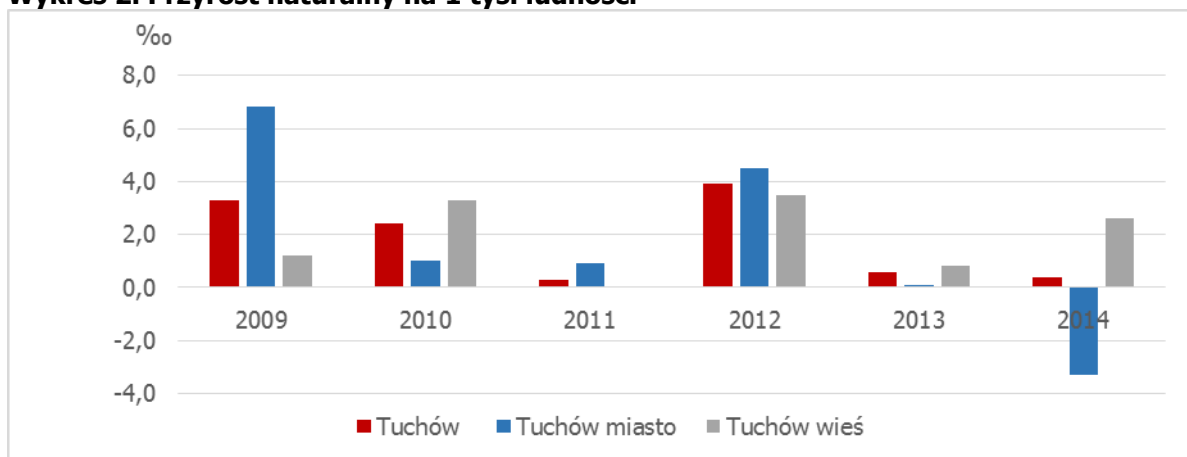
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.1. Zjawiska społeczne

Najbardziej istotnym w kontekście GPR zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji* i ministerialnymi wytycznymi są zjawiska społeczne, a w szczególności takie kwestie jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto do obszaru społecznego zostały przypisane również zagadnienia z zakresu demografii. Poniżej zaprezentowano syntetyczny przegląd podstawowych danych:

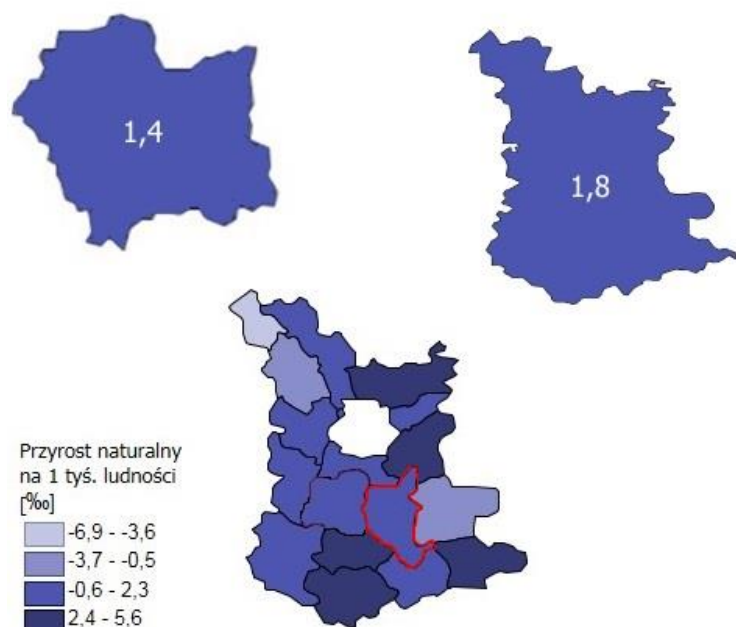
- Podobnie jak w województwie i powiecie tarnowskim, w gminie Tuchów w ostatnich latach liczba mieszkańców systematycznie rosła. Różnice występują natomiast na poziomie obszarów miejskich i wiejski. W województwie w latach 2011-2013 można było zaobserwować zmniejszanie się populacji w miastach (rok 2014 niewielki wzrost), a systematyczny wzrost mieszkańców wsi. Gdy w Tuchowie w obszarze miejskim spadek ludności wystąpił tylko w 2013 roku, liczba mieszkańców wsi rosła. W powiecie nastąpił spadek liczby ludności miejskiej i wzrost liczby ludności wiejskiej (dane dostępne tylko dla lat 2011-2014). Wzrost mieszkańców ogółem wynika z utrzymującego się, dodatniego przyrostu naturalnego. Dodatni przyrost naturalny w 2014 roku w gminie Tuchów wynika głównie dużych wartości osiąganych przez obszar wiejski, dla którego wskaźnik ten wynosił 2,6‰ (-3,3‰ dla obszaru miejskiego). Relacja pomiędzy przyrostem naturalnym dla gminy Tuchów, powiatu tarnowskiego i województwa była zmienna, podobnie jak dla obszarów miejskich i wiejskich Tuchowa.

Wykres 2. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

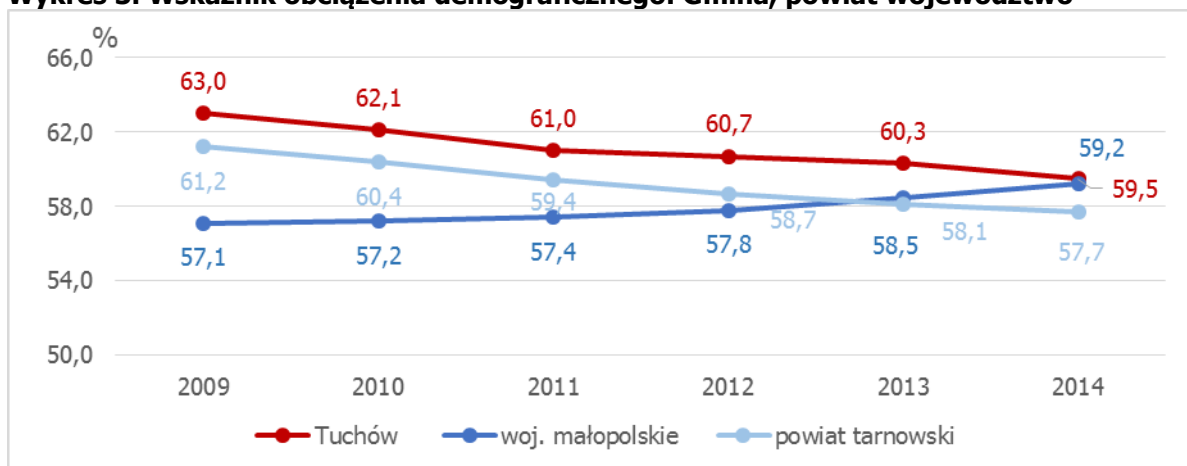
Rysunek 2. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

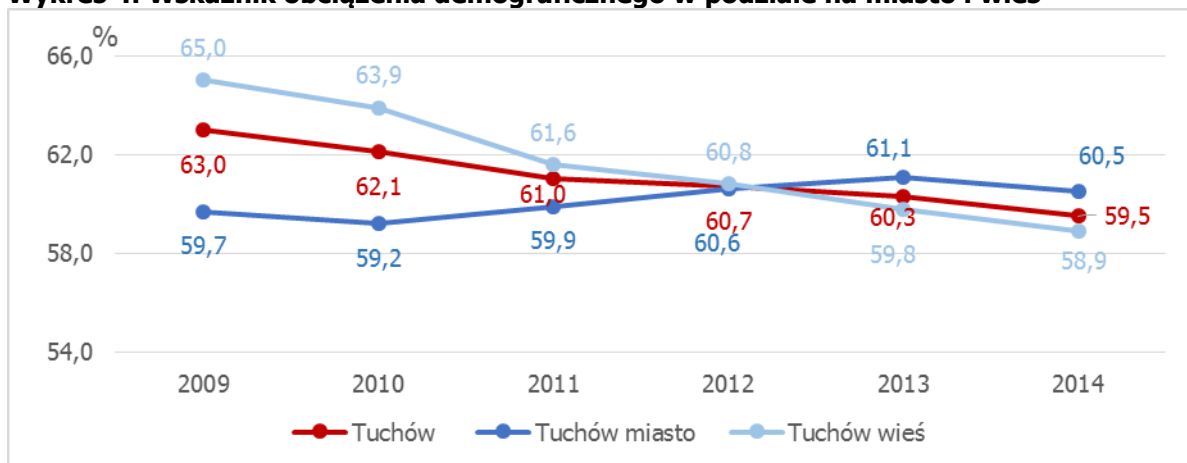
- Podobnie jak w powiecie, w gminie odnotowano korzystne zjawisko malejącego wskaźnika obciążenia demograficznego czyli liczby osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. W przypadku Małopolski wskaźnik ten systematycznie wzrastał. Malejący wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Tuchów wynika głównie z wartości tego wskaźnika dla obszarów wiejskich, w mieście obciążenie osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku nieprodukcyjnym rosło.

Wykres 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego: Gmina, powiat województwo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

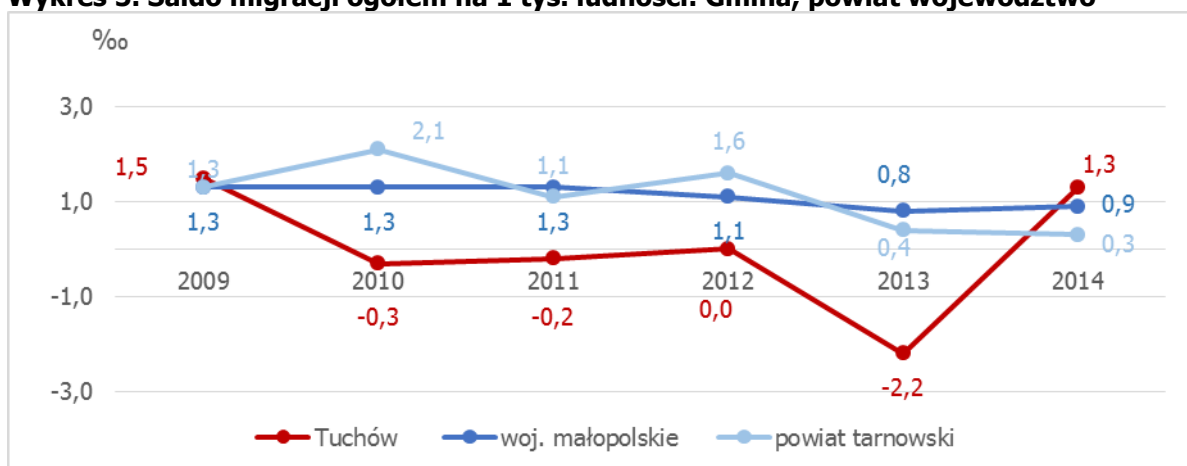
Wykres 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego w podziale na miasto i wieś

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

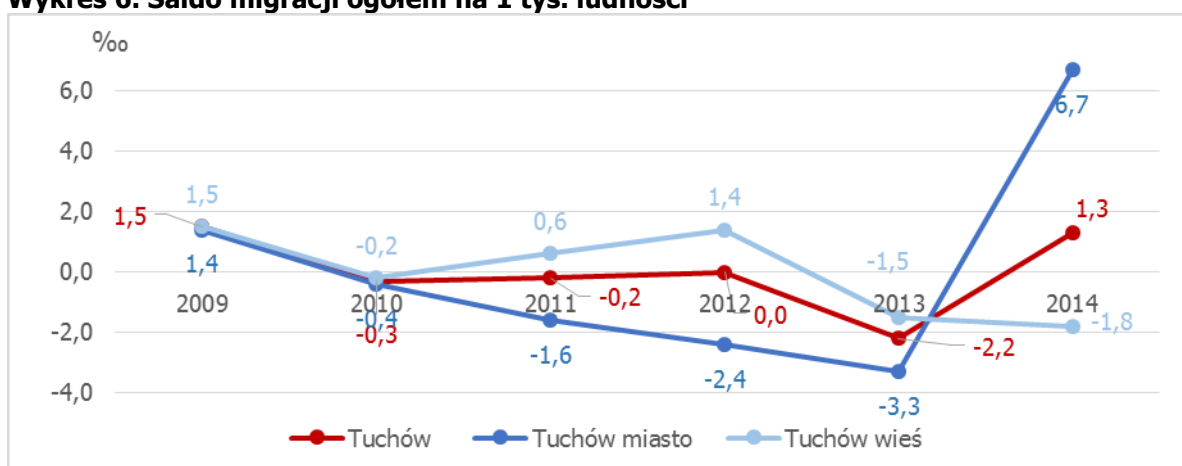
- W latach 2009-2014 saldo migracji, czyli różnica pomiędzy liczbą osób przyjeżdżających i wyjeżdżających na stałe do Tuchowa, wahała się pomiędzy wartościami dodatnimi i ujemnymi – największy odpływ ludności miał miejsce w roku 2013. Przyjmując w latach 2010-2013 wartości niższe niż w powiecie czy województwie. W 2014 roku więcej osób sprowadziło się do Tuchowa niż wyjechało, a omawiane saldo było wyższe niż w Małopolsce i powiecie tarnowskim. Do roku 2013 w mieście saldo migracji przyjmowało wartości ujemne, dopiero w roku 2014 przekroczyło zero i osiągnęło poziom plus 6,7‰. Natomiast na terenach wiejskich wskaźnik po początkowym wzroście od roku 2014 spada, a w dwóch ostatnich latach – przekroczył zero i przyjmuje wartości ujemne.

Wykres 5. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności: Gmina, powiat województwo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

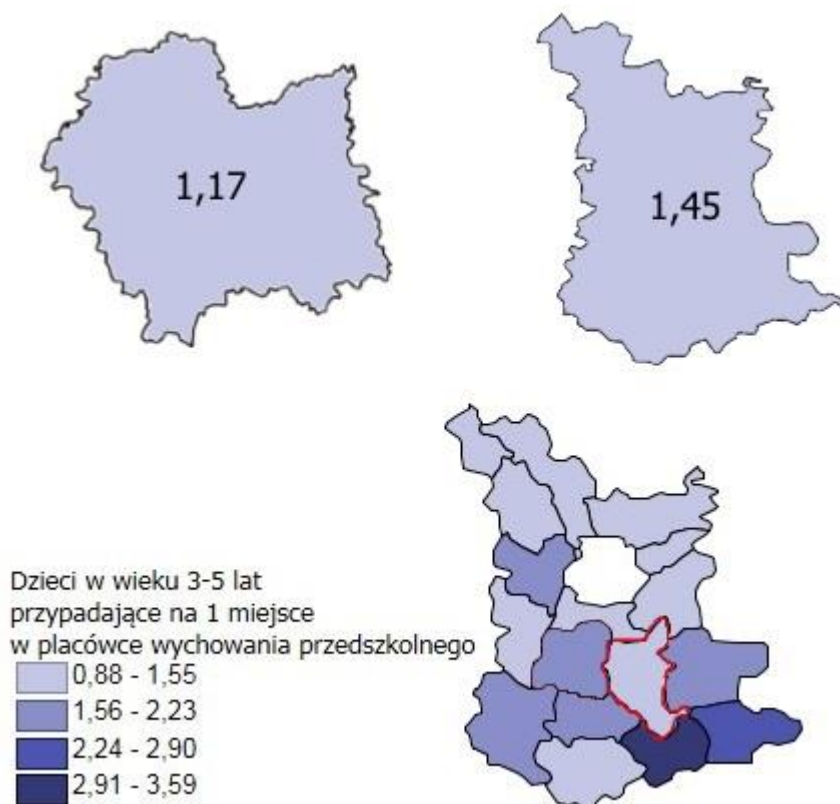
Wykres 6. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Na obszarze gminy funkcjonuje obecnie 17 placówek wychowania przedszkolnego: 7 przedszkoli i 10 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, z czego 4 przedszkola usytuowane są w mieście i 3 na wsi, zaś wszystkie oddziały przedszkolne znajdują się na obszarach wiejskich. W ostatnim roku liczba przedszkoli spadła o jedno (z terenu miejskiego).
- Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego od roku 2010 spadała. W 2014 roku wyniosła 1,5 i co prawda była najkorzystniejsza w odniesieniu do lat wcześniejszych, lecz ciągle na wyższym poziomie niż średnia liczba dostępnych miejsc dla całego województwa oraz powiatu. Podobnie w podziale na obszary, liczba dzieci na jedno miejsce zmniejszała się, jednak mieszkańcy wsi mieli większe problemy z dostępnością miejsc przedszkolnych od mieszkańców miasta. Wartość tego wskaźnika była w roku 2011 18-krotnie większa, a w 2014 roku 7-krotnie większa.

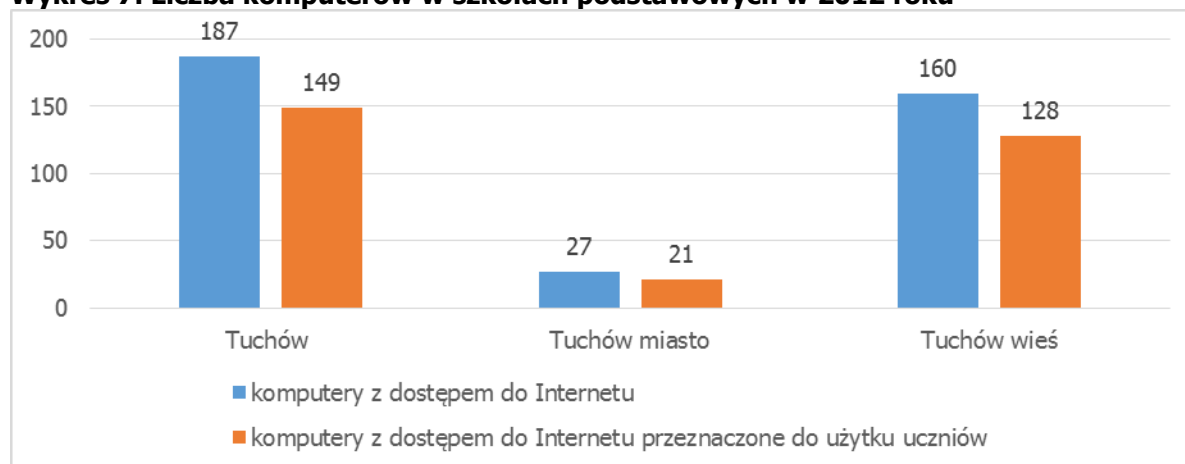
Rysunek 3. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W całym badanym okresie liczba szkół podstawowych w gminie Tuchów utrzymuje się na stałym poziomie i wynosi 11 placówek, z czego jedna znajdowała się w mieście, a 10 na wsi. W tym okresie liczba szkół w województwie wahała się, a w powiecie spadła w 2011 roku (w następnych latach bez zmian).
- W 2012 roku do użytku uczniów szkół podstawowych przeznaczone były 187 komputery, z czego 149 miało dostęp do Internetu. Większość komputerów skupiały szkoły podstawowe z obszarów wiejskich. Na jeden komputer z dostępem do Internetu przypadało średnio 7,97 ucznia, czyli o 1,25 mniej w porównaniu do Małopolski i 0,67 więcej niż w powiecie. Łatwiejszy dostęp do komputerów mieli uczniowie terenów wiejskich Tuchowa (5,88 ucznia na 1 komputer), dla miasta wskaźnik ten był czterokrotnie większy. Analogicznie prezentowała się sytuacja dla województwa i powiatu, dwukrotnie więcej dzieci przypadało na jeden komputer w mieście niż na wsi.

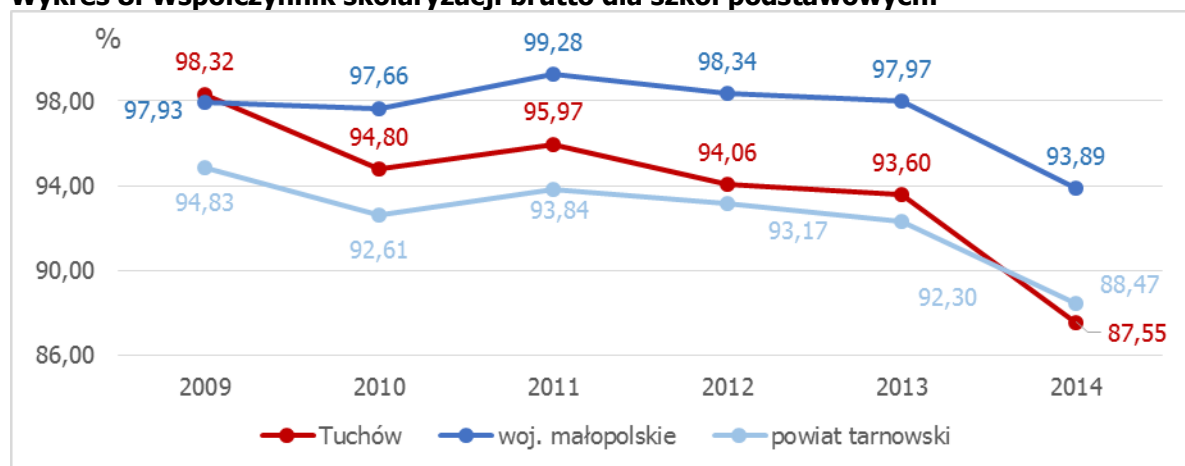
Wykres 7. Liczba komputerów w szkołach podstawowych w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku współczynnik skolaryzacji brutto² dla szkół podstawowych wyniósł 87,55% i spadł o 7,72 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim. W tym czasie spadek odnotowano również w porównywanych jednostkach terytorialnych i wynosił on odpowiednio 4,08 punktu procentowego dla Małopolski i 3,83 punktu procentowego dla powiatu. W latach 2010-2013 współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w gminie Tuchów przyjmował wartości niższe niż w województwie i wyższe niż w powiecie, a w 2014 roku był niższy od wartości tego współczynnika dla obu porównywanych jednostek. Udział uczących się w szkołach podstawowych w liczbie osób będących w wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia w latach 2009-2014 był zawsze wyższy w mieście, największa różnica w 2013 roku – 5,3 punkty procentowe.

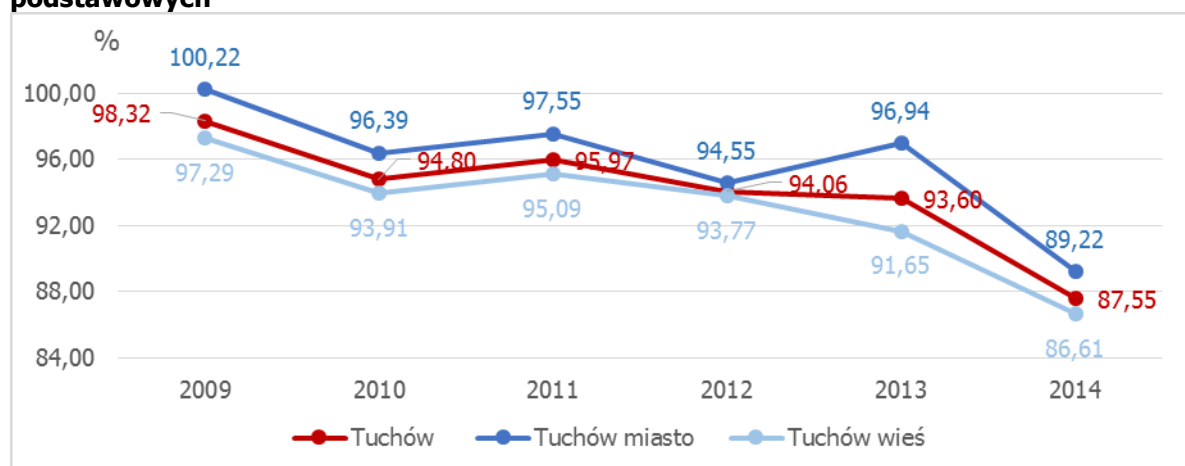
Wykres 8. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

² Udział wszystkich osób uczących się na danym poziomie do ogółu osób będących w wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia

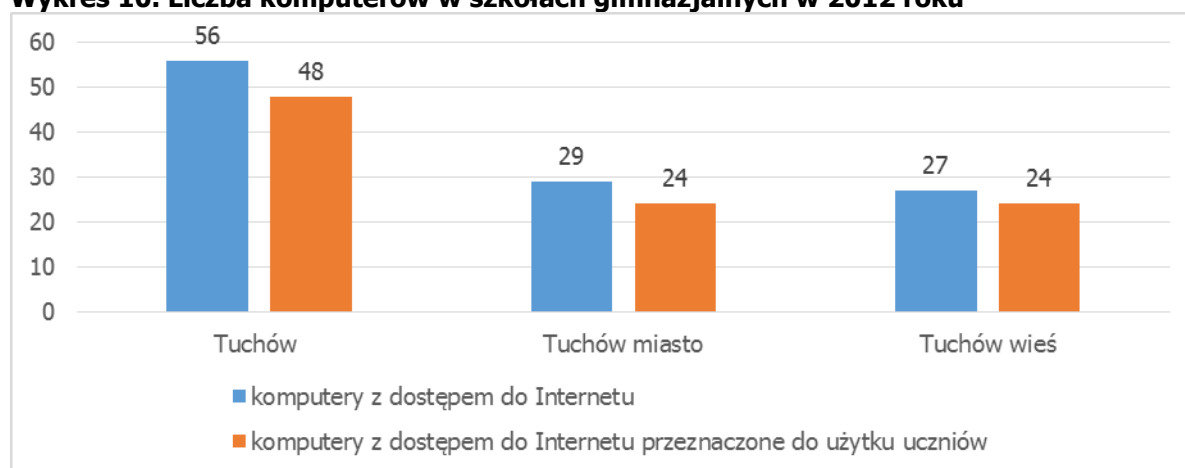
Wykres 9. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Średni wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych w gminie Tuchów w 2014 roku wynosił 61,3%, a w 2013 roku 57,7%. W obu przypadkach wyniki te były niższe niż średni procentowy wynik dla całego województwa małopolskiego oraz powiatu.
- W całym analizowanym okresie liczba szkół gimnazjalnych utrzymywała się na stałym poziomie (5 placówek), natomiast w Małopolsce oraz powiecie tarnowskim w tym okresie odnotowano wzrost liczby szkół tego typu. Cztery placówki znajdowały się na terenach wiejskich, a jedna w mieście.
- W 2012 roku do użytku uczniów szkół gimnazjalnych przeznaczonych były 56 komputerów, z czego 48 miało dostęp do Internetu. Liczba komputerów z dostępem do Internetu w mieście i na wsi była bardzo zbliżona, a tych udostępnionych uczniom równa. Na jeden komputer z dostępem do Internetu przypadało średnio 13,15 ucznia, czyli o blisko 3 osoby więcej w porównaniu do Małopolski i powiatu. Łatwiejszy dostęp do komputerów mieli uczniowie terenów miejskich Tuchowa (11,63 ucznia na 1 komputer), dla wsi wskaźnik ten wyniósł 14,67. Analogicznie prezentowały się dane dla województwa i powiatu.

Wykres 10. Liczba komputerów w szkołach gimnazjalnych w 2012 roku

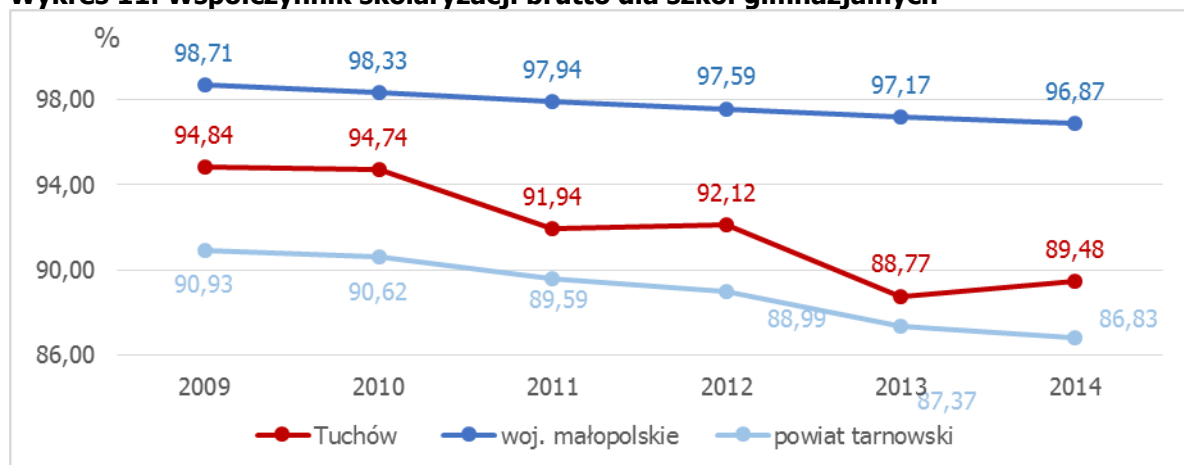

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych wyniósł 89,78% i wzrósł o 0,71 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego. Spadek o niecały punkt procentowy odnotowano natomiast w porównywanych

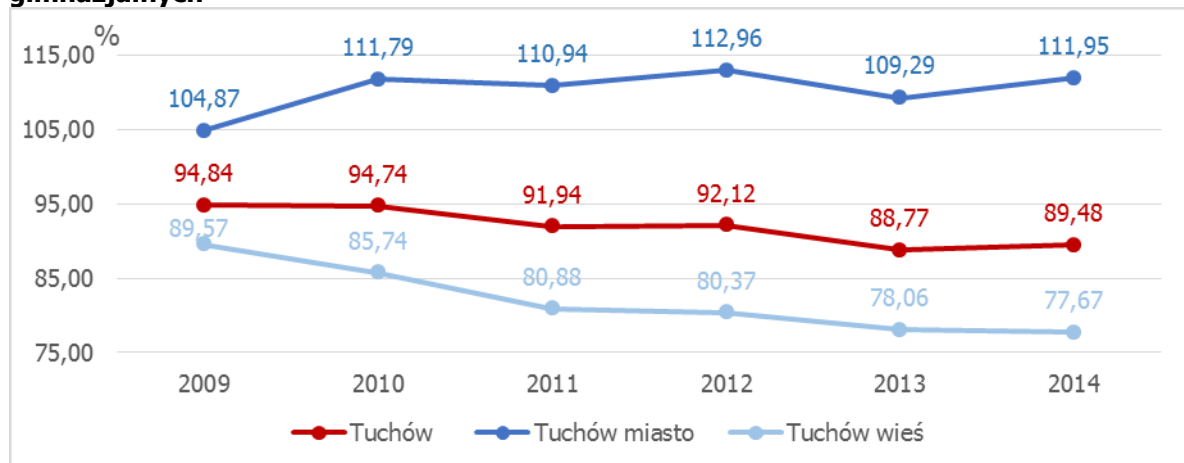
jednostkach terytorialnych. W całym analizowanym okresie współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych w gminie Tuchów przyjmował wyraźnie niższe wartości niż w województwie, ale wyższe niż w powiecie. Udział uczących się w szkołach gimnazjalnych w liczbie osób będących w wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia, w latach 2009-2014 był zawsze wyższy w mieście, przekraczając poziom 100%, gdy na obszarach wiejskich w ostatnich dwóch latach nie przekroczył poziomu 80%. Można przypuszczać, że część dzieci z obszarów wiejskich kontynuuje edukację w gimnazjach w mieście.

Wykres 11. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 12. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

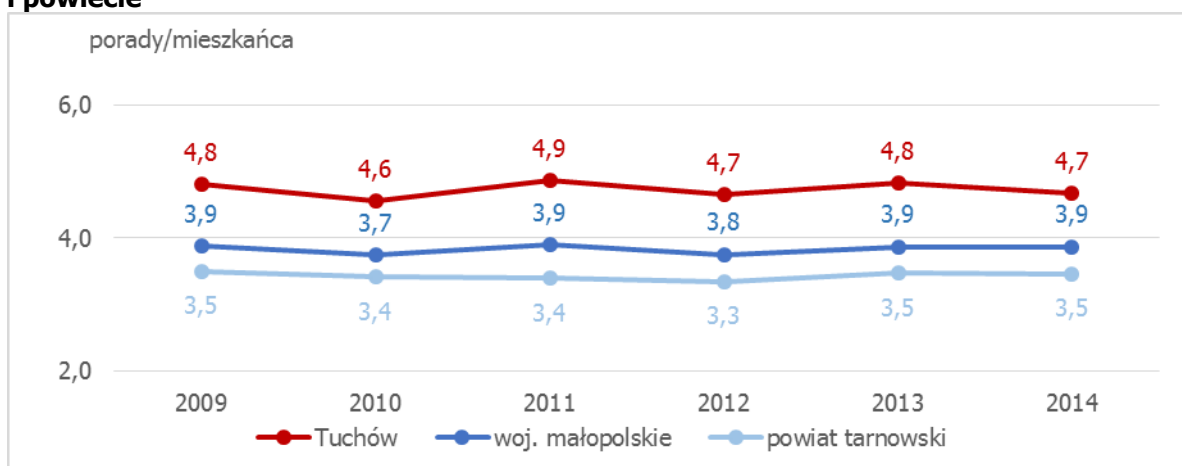
- Wyniki egzaminu gimnazjalnego w gminie Tuchów były niższe od wszystkich średnich dla województwa, oraz w przypadku części matematyczno-przyrodniczej od powiatu:
 - język polski: Tuchów – 68,3%, powiat – 68,0%, województwo – 70,3%,
 - matematyka: Tuchów – 45,6%, powiat – 46,7%, województwo – 50,33%,
 - historia i wiedza o społeczeństwie: Tuchów – 59,6%, powiat – 59,2%, województwo – 61,1%,
 - przedmioty przyrodnicze: Tuchów – 52,3%, powiat – 52,9%, województwo – 54,5%,

- o język angielski poziom podstawowy: Tuchów – 62,9%, powiat – 61,9%, województwo – 67,9%.

Podobnie w 2013 roku średnie procentowe wyniki egzaminu gimnazjalnego były niższe niż wyniki w Małopolsce, ich relacja w stosunku do powiatu była zmienna.

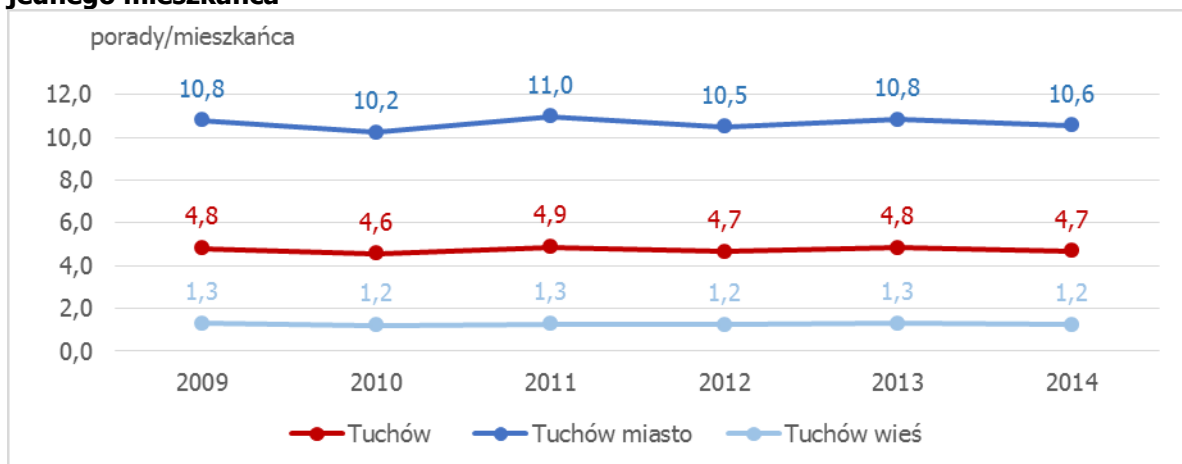
- W gminie Tuchów w 2014 roku wg danych GUS działało 7 klubów sportowych (w 2012 roku o 1 więcej), w których liczba ćwiczących wzrosła ze 511 osób do 523 osób. 61,4% ćwiczących klubach było zapisanych do klubów w mieście, podobnie w województwie przeważali ćwiczących w miastach 57,1%, a odwrotnie było w powiecie 25,8%.
- Na terenie gminy działa 11 przychodni, w których udzielono łącznie 85,1 tys. porad medycznych – spadek o 2,2 tys. w porównaniu z rokiem poprzednim. 8 przychodni działało w mieście, a 3 na wsi. Z większą liczbą przychodni w mieście wiązała się również dziewięciokrotnie większa liczba porad udzielonych na mieszkańca. W 2014 roku liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca w całej gminie wynosiła 4,7, dla miasta odpowiednio 10,6, a dla wsi 1,2. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca oscylowała wokół 3,1 – 3,3 i była nieznacznie mniejsza od liczby porad udzielonych na jednego mieszkańca województwa czy powiatu.

Wykres 13. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca w Gminie oraz województwie i powiecie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

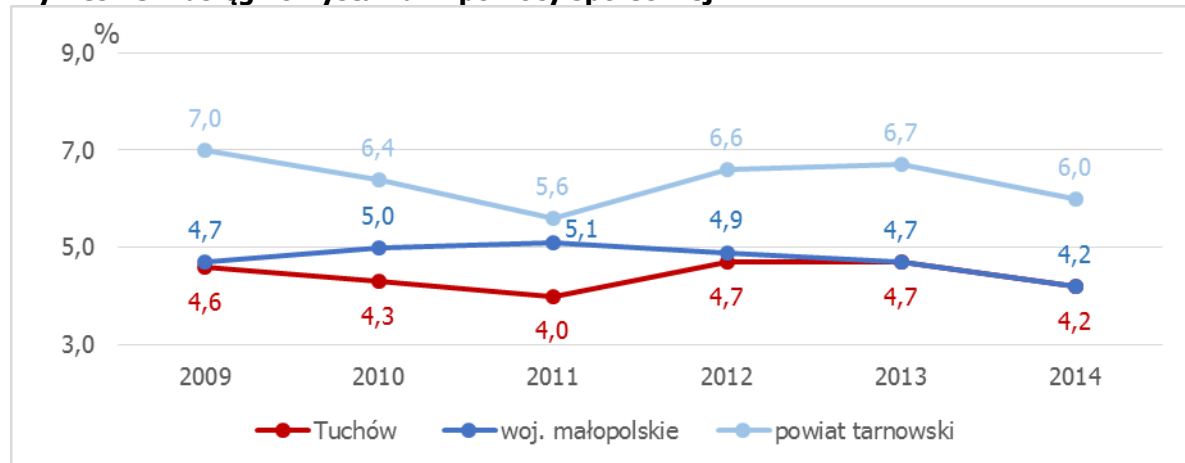
Wykres 14. Wewnątrz gminne zróżnicowanie w zakresie liczby udzielonych porad na jednego mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Mieszkańcy gminy mieli do dyspozycji 6 aptek, z czego tylko jedną na obszarze wiejskim. Obciążenie liczbą osób od 2011 roku utrzymuje się na stałym poziomie 3,0 tys. osób, takim samym jak dla województwa i 0,8 tys. mniejszym dla powiatu. W 2014 roku liczba osób na jedną aptekę w mieście wynosiła 10,6 i była blisko 9-krotnie większa od wartości tego wskaźnika na wsi. Podobnie prezentowała się sytuacja w województwie i powiecie, apteki w miastach obsługiwały więcej osób niż apteki w obszarach wiejskich.
- Od 2009 roku w gminie funkcjonują trzy placówki stacjonarnej pomocy społecznej, dwie w mieście, jedna na wsi.
- W 2014 roku spadła zarówno liczba gospodarstw domowych, jak i osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W przypadku województwa i powiatu sytuacja kształtowała się różnie: w powiecie, w ostatnim roku liczba gospodarstw korzystających z tego rodzaju świadczeń spadła, a w województwie wzrosła. Natomiast, liczba gospodarstw poniżej kryterium dochodowego sięgających po te świadczenia dla obu porównywanych jednostek administracyjnych, spadła.
- W gminie Tuchów w latach 2009-2013 udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem, podobnie jak udział ludności poniżej kryterium dochodowego wahał się aby w roku 2014 spaść. W analizowanym okresie udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego był zawsze wyższy od tego odsetka dla Małopolski czy powiatu.

Wykres 15. Zasięg korzystania³ z pomocy społecznej

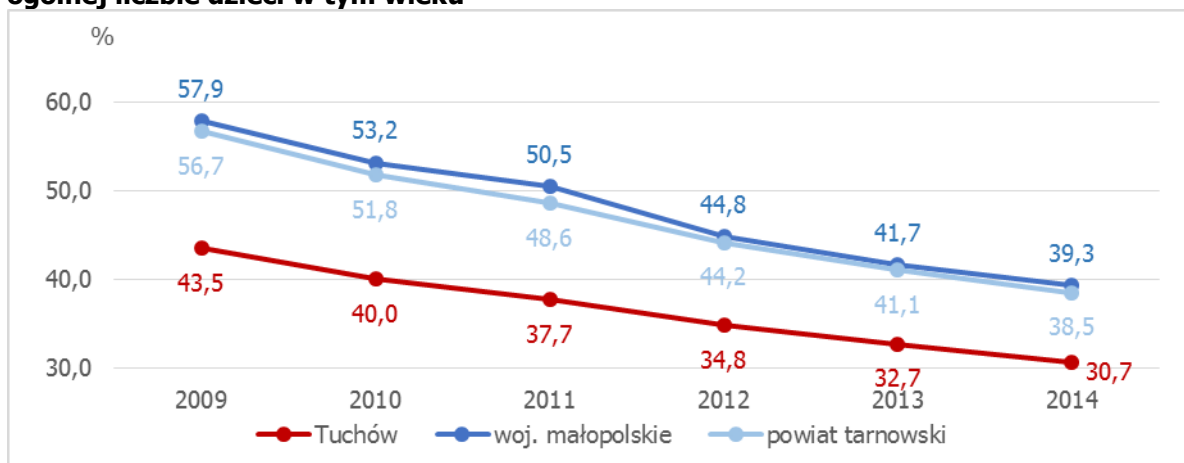

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W przypadku wszystkich trzech analizowanych jednostek terytorialnych nastąpił spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci do lat 17 oraz spadek udziału dzieci w wieku do lat 17, które otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. Udział ten, dla gminy Tuchów w latach 2009-2014, był zawsze niższy od kilku do kilkunastu punktów procentowych od średniej dla województwa i powiatu.

³ Zasięg korzystania z pomocy społecznej to udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem

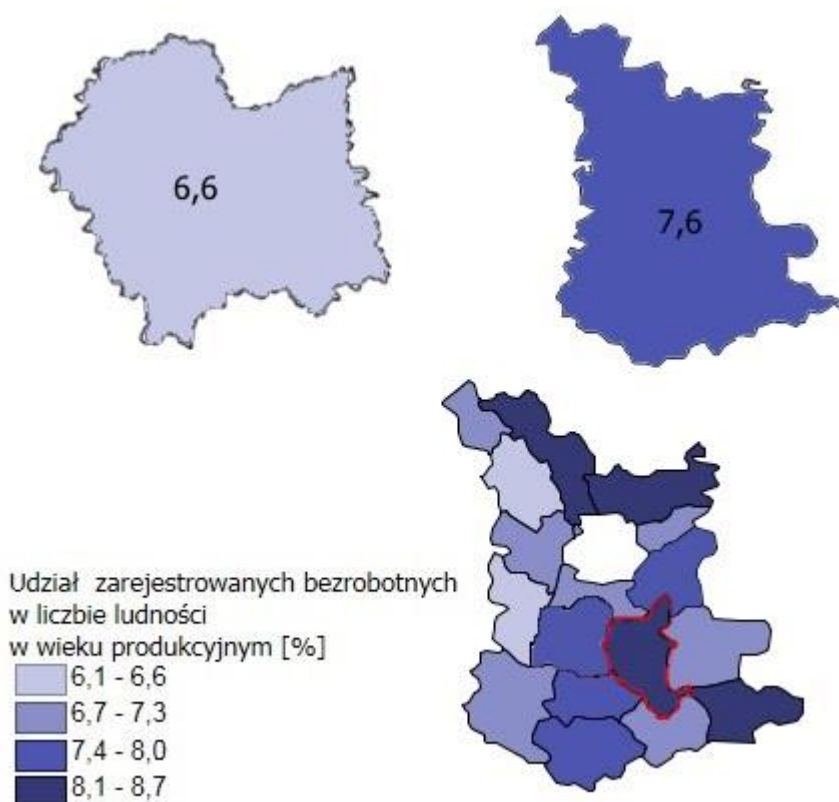
Wykres 16. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W analizowanym okresie liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy oscylował w granicy 1 tys., natomiast ich udział w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym wahał się od 8,2% do 9,4%. Podobnie prezentowała się sytuacja w województwie małopolskim oraz powiecie tarnowskim. Zarówno gminie Tuchów, Małopolsce i powiecie tarnowskim, kobiety stanowiły nieznacznie licznieszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych.

Rysunek 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

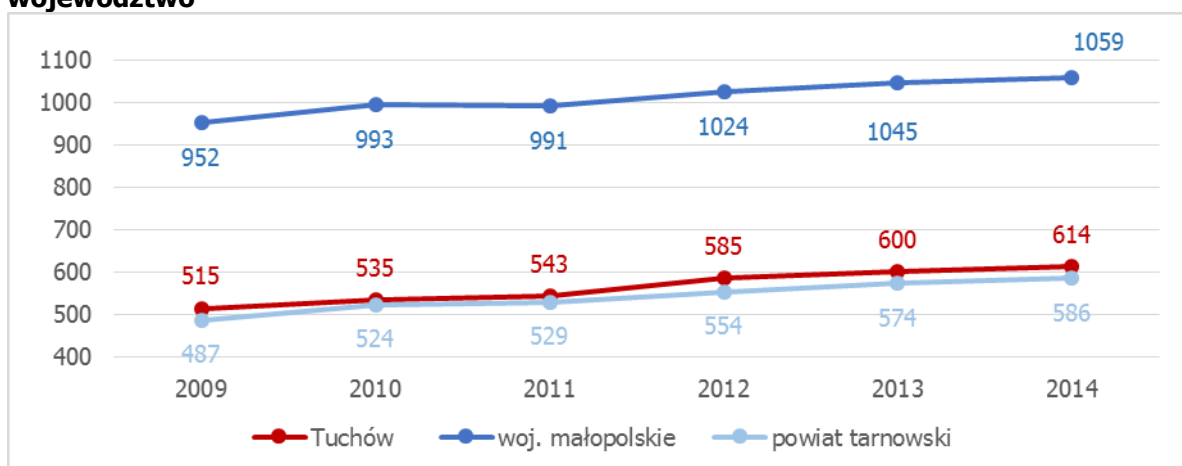
- W 2014 roku w gminie Tuchów działały trzy biblioteki, z czego dwie z nich były przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W mieście znajdowała się jedna biblioteka, która nie była przystosowana dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Na terenach wiejskich działały dwie biblioteki o odpowiednio dostosowanej infrastrukturze. W ciągu ostatnich lat liczba czytelników rosła szybciej, niż wielkość księgozbioru, co oznacza malejącą liczbę książek dostępnych dla jednego czytelnika biblioteki. Jednocześnie mieszkańcy gminy Tuchowa mieli „gorszy” dostęp do księgozbioru od przeciętnego mieszkańca województwa, a lepszy od mieszkańcy powiatu - na przestrzeni analizowanych lat liczba woluminów przypadających na 1 tys. ludności w gminie wahała się od 3,5 do 4,0 tys. woluminów na 1 tys. ludności. Większy księgozbiór był oddany do dyspozycji osób z terenów wiejskich gminy o około 5 tys. woluminów na 1 tys. mieszkańców
- Biblioteki w gminie dysponowały 24 komputerami, które były udostępnione do użytku czytelników, wszystkie komputery były podłączone do Internetu. 74% komputerów było na wyposażeniu bibliotek z obszarów wiejskich. Podobnie w województwie i powiecie większa liczba komputerów była oddana do dyspozycji mieszkańców terenów wiejskich.

2.2. Zjawiska gospodarcze

Kolejnym obszarem, który został wytypowany zgodnie z Ustawą do analizy jest obszar gospodarczy. Koncentruje się on na zjawiskach związanych z przedsiębiorczością oraz kondycją lokalnych przedsiębiorstw. Sytuacja gminy Tuchów przedstawia się w tym zakresie w sposób następujący:

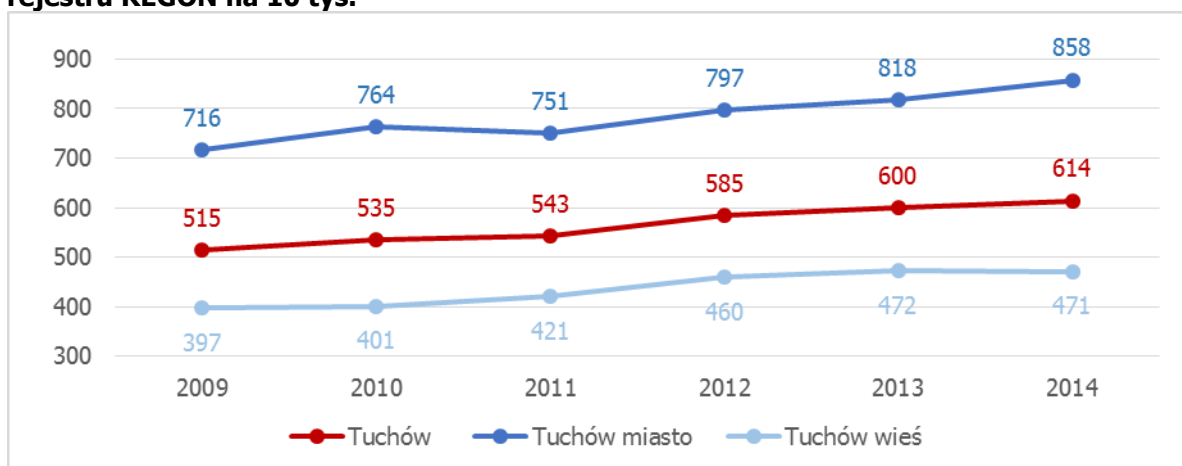
- W 2014 roku na terenie gminy do rejestru REGON były wpisanych 1 116 podmiotów gospodarcze – nastąpił wzrost w porównaniu z 2009 rokiem. Podobnie jak w województwie i odwrotnie niż w powiecie więcej podmiotów za swoją siedzibę miało miasto (dla Tuchowa 51,7%). Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych było w Sekcji G, w Dziale 47 – *sprzedaż detaliczna* (915 podmiotów), a następnie w Sekcji F, w Dziale 43 – *roboty budowlane specjalistyczne* (75 podmiotów). Pod względem wielkości dominowały mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 0-9 osób. Podobnie prezentowała się sytuacja w województwie i powiecie tzn.: liczba podmiotów systematycznie rosła, przeważały podmioty z Sekcji G w Dziale 47 oraz o wielkości zatrudnienia 0-9 osób. W całym badanym okresie w porównaniu z województwem i powiatem, w gminie Tuchów wskaźnik przedsiębiorczości przyjmował niższe wartości. We wszystkich analizowanych jednostkach większą przedsiębiorczością odznaczyli się mieszkańcy miast.

Wykres 17. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności: gmina, powiat, województwo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 18. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys.

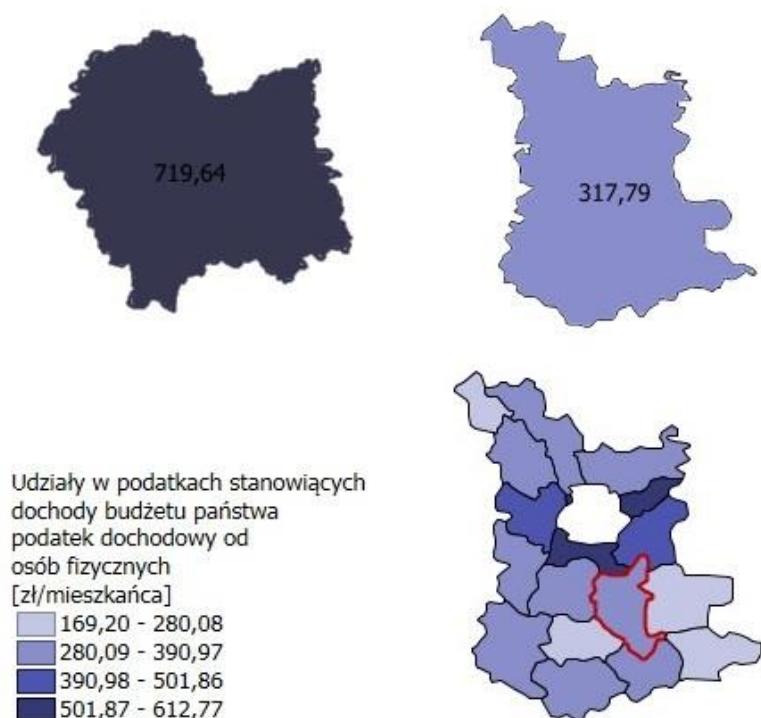

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Ze względu na brak dostępnych danych przedstawiających wprost kondycję finansową mieszkańców gmin, do analizy wykorzystana została informacja o podatku dochodowym od osób fizycznych⁴, którą jest pochodną przychodów mieszkańców.

⁴ Pozycja z dochodów własnych gmin – udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT).

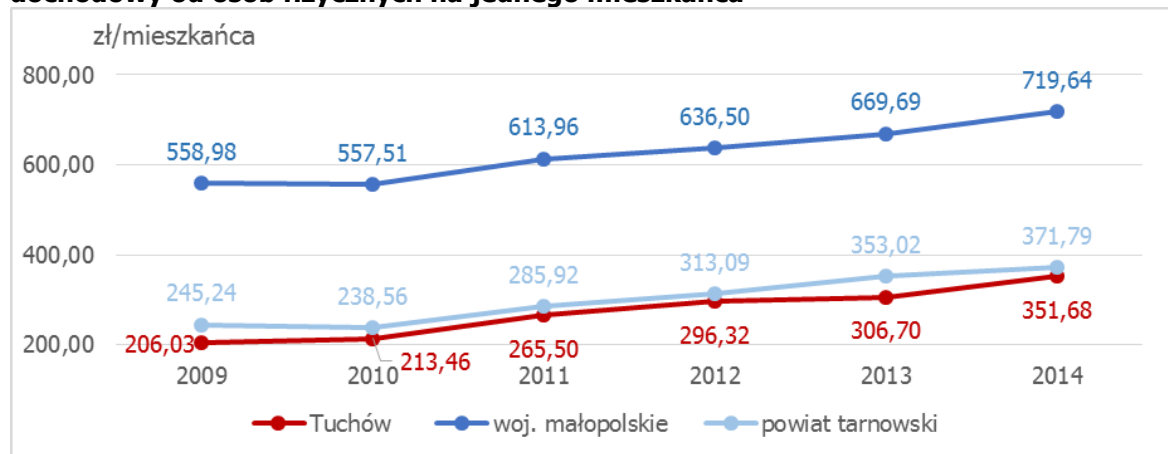
Rysunek 5. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób prawnych w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku pozycja ta w dochodach własnych gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiła 351,68 zł, średnia dla gmin w powiecie 371,79 zł, natomiast przeciętna dla gmin w Małopolsce⁵ była ponad 2 razy większa.

Wykres 19. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych na jednego mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.3. Zjawiska środowiskowe

Kolejnym obszarem zdefiniowanym w *Ustawie i Wytycznych*, w którym należy badać zjawiska kryzysowe są kwestie związane z jakością środowiska. Obszar ten powiązany jest ze

⁵ Z miastami na prawach powiatów.

standardami środowiska, w tym gospodarką odpadami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. Podstawowe dane dotyczące tego obszaru są następujące:

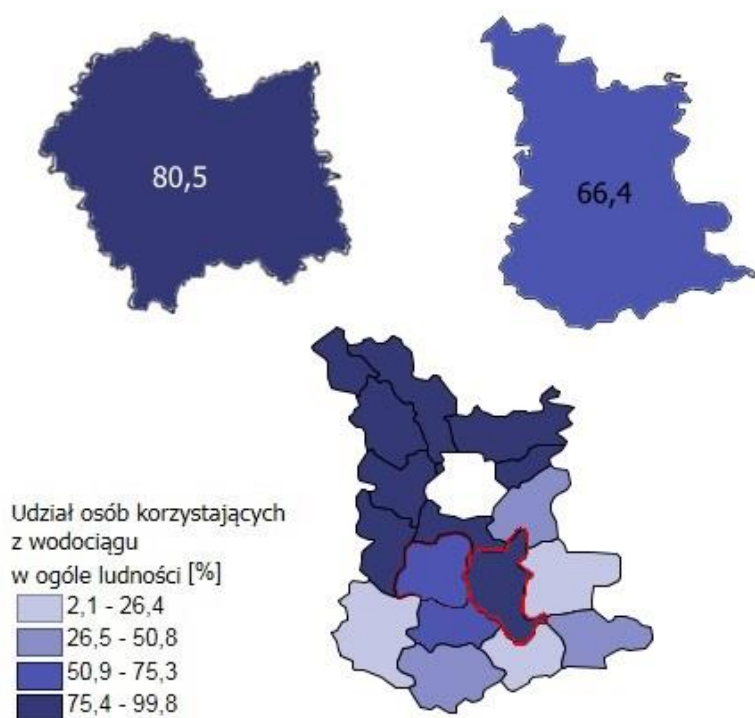
- Na terenie gminy Tuchów znajdują się tu parki krajobrazowe i obszar chronionego krajobrazu, które zajmują odpowiednio 26,6% i 73,4% powierzchni gminy.
- W gminie działa jedna oczyszczalnia ścieków, która obsługuje 41,6% ludności, czyli 3,3 punktu procentowego mniej niż w przypadku tego udziału dla powiatu i 21,3 punktu procentowego mniej niż odsetek ten wynosi dla województwa. W podziale gminy na obszar miejski i wiejski, sytuacja w 2014 roku prezentowała się następująco:
 - obszar miejski: Tuchów – 91,5%, województwo – 93,8%, powiat – 33,3%,
 - obszar wiejski: Tuchów – 12,2%, województwo – 75,7%, powiat – 40,5%.
- W 2014 roku tylko 23,6% powierzchni gminy stanowiły lasy, dla województwa wskaźnik ten wynosił 28,7%, a dla powiatu 28,4%. W podziale gminy na obszar miejski i wiejski, sytuacja w 2014 roku prezentowała się następująco:
 - obszar miejski: Tuchów – 16,1%, województwo – 18,2%, powiat – 24,0%,
 - obszar wiejski: Tuchów – 25,3%, województwo – 29,2%, powiat – 22,1%.
- Według danych GUS, na terenie gminy w 2014 odnotowano dwa dzikie wysypiska śmieci, z których jedno zostało już zlikwidowane.

2.4. Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

Czwartym z wytypowanych obszarów to zjawiska przestrzenno-funkcjonalne, które charakteryzują: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz stan tej infrastruktury, dostęp i jakości podstawowych usług, dostępność komunikacyjną:

- W 2014 roku udział osób korzystających z wodociągu w ogólnej liczbie ludności wynosił 78,7%, natomiast wartość tego wskaźnika dla Małopolski wynosiła 80,5%, a dla powiatu tarnowskiego 66,4%. W podziale gminy na obszar miejski i wiejski, sytuacja w 2014 roku prezentowała się następująco:
 - obszar miejski: Tuchów – 80,4%, województwo – 95,1%, powiat – 74,9%,
 - obszar wiejski: Tuchów – 77,8%, województwo – 66,7%, powiat – 65,2%.

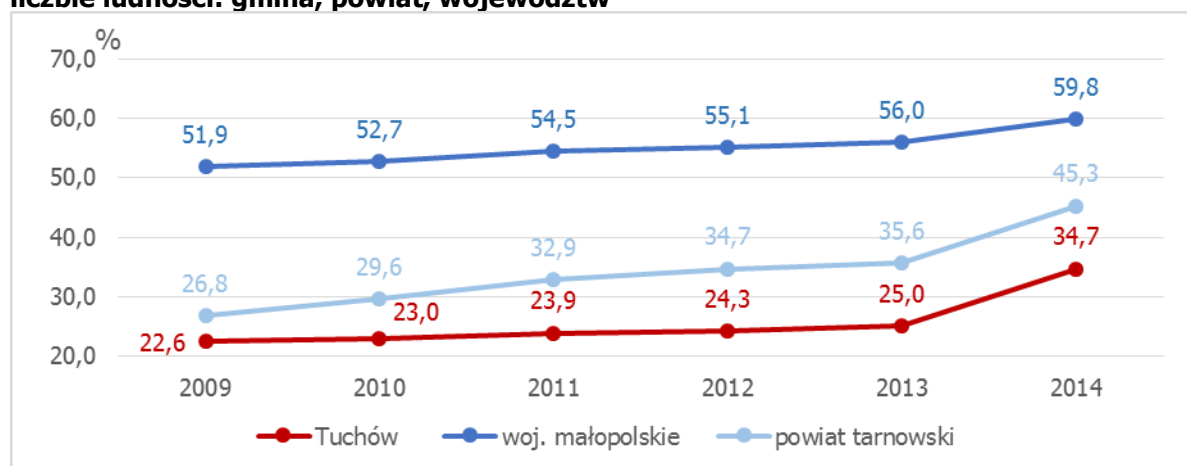
Rysunek 6. Udział osób korzystających z wodociągu w ogólnej ludności w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

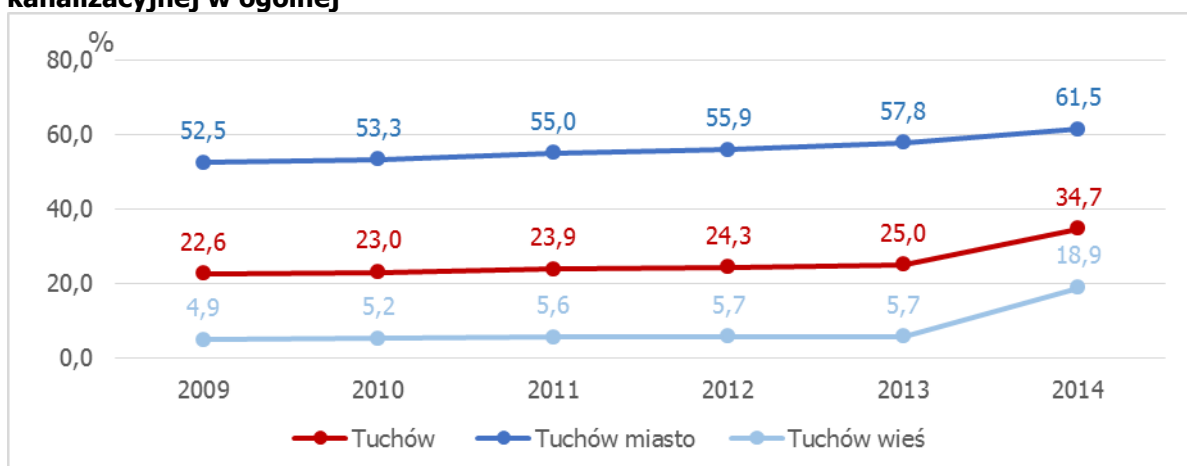
- Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na 100 km² od roku 2009 systematycznie rosła do poziomu 100,4 km na km². W województwie wartość tego wskaźnika wynosiła 89,0, a w powiecie 97,5, również rosnąc od 2009 roku. Udział mieszkańców gminy korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosił 34,7% (59,8% województwo, 45,3% powiat) i wzrósł w porównaniu z 2009 rokiem o 12,1 punktu procentowego. W tym samym czasie w powiecie odnotowano wzrost o 18,5 punktów procentowych, a w województwie o 7,9 punktów procentowych.

Wykres 20. Udział korzystających ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności: gmina, powiat, województw

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 21. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.5. Zjawiska techniczne

- W gminie było 4 667 mieszkań w 4 211 budynkach mieszkalnych (wzrosty od 2009 r.). Na jedno mieszkania w całej gminie, zarówno na obszarze miejskim, jak i wiejskim, przypadają blisko 4 osoby. Prawie 40% zasobów mieszkaniowych znajdowało się na terenie miasta. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 87,0 m² czyli 22,4 m² na osobę. Mieszkania na obszarze miejskim były większe 0,7 m², a na terenie wiejskim o 0,4 m² mniejsze od średniej. Gmina dysponuje obecnie 21 mieszkaniami socjalnymi; 15 w mieście i 6 na wsi.
- W październiku 2015 roku do rejestru zabytków nieruchomości województwa małopolskiego wpisane były następujące obiekty:
 - Tuchów – układ urbanistyczny,
 - Tuchów – kościół parafialny pod wezwaniem św. Jakuba i otoczenie,
 - Tuchów – kościół klasztorny redemptorystów pod wezwaniem Nawiedzenia NMP, otoczenie i starodrzew,
 - Tuchów – cmentarz wojenny,
 - Tuchów – ratusz,
 - Tuchów – budynek „Sokoła”,
 - Dąbrówka Tuchowska – cmentarz wojenny, kapliczka,
 - Jodłówka Tuchowska – kościół parafialny pod wezwaniem św. Michała Archanioła,
 - Karwodrza – zespół dworsko-parkowy,
 - Lubaszowa – cmentarz wojenny
 - Piotrkowice – kościół parafialny pod wezwaniem św. Michała Archanioła,
 - Siedliska – cmentarz wojenny,
 - Siedliska – cmentarz wojenny,
 - Zabłędza – cmentarz wojenny,
 - Tuchów – cmentarz parafialny wraz z wydzieloną kwaterą wojenną z okresu I wojny światowej oraz drzewostanem w mieście Tuchów,
 - Kaplica Rozwadowskich w Tuchowie z 1904,
 - Drewniany ołtarz w kaplicy Rozwadowskich w Tuchowie.

3. METODOLOGIA WYBORU OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I OBSZARÓW REWITALIZACJI

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opracowano diagnozę, która została przeprowadzona na podstawie wiarygodnych i mierzalnych danych pozyskanych z: Urzędu Miejskiego w Tuchowie i jednostek organizacyjnych m.in. Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie, Biblioteki Publicznej w Tuchowie, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Tuchowie, Komendy Powiatowej Policji, Głównego Urzędu Statystycznego, Starostwa Powiatowego w Tarnowie.

Biorąc pod uwagę, że rewitalizacja ma w pierwszej kolejności służyć poprawie jakości życia mieszkańców, uznano, że kwestie społeczne mają kluczowe i nadrzędne znaczenie dla wyznaczania obszarów zdegradowanych. Podstawową diagnozę przeprowadzono na poziomie sołectw na obszarze wiejskim i osiedli na obszarze miejskim. Dla wyznaczonych obszarów przeprowadzono diagnozę wskaźników opisujących negatywne zjawiska społeczne takie jak: zakres korzystania z pomocy społecznej, ubóstwo, przestępczość, niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, niewielka dostępność podstawowych usług w dziedzinie oświaty, zdrowia, kultury.

W celu wskazania obszarów wymagających rewitalizacji, na podstawie szeregu wskaźników opisujących problemy społeczne zbudowano tak zwany **wskaźnik syntetyczny**.

Pierwszym etapem budowy wskaźnika syntetycznego jest normalizacja zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali tzw. skali niemianowanej, czyli nie związanej z jednostką miary. Jest to zabieg konieczny z punktu widzenia poprawności obliczeń, ponieważ dzięki niemu różne rozpiętości zmiennych nie będą sztucznie nadawały wagi, czynnikom przyjmującym wartość z wyższych przedziałów. W trakcie normalizacji zmiennych przekształcono również desytymulanty w stymulanty. Jako stymulanty, na potrzeby wskazania obszarów zdegradowanych, przyjęte zostały zmienne, których wyższa wartość wstępowała w obszarach gminy kwalifikujących się jako obszary zdegradowane (np. liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców). Natomiast destymulantami były zmienne, których niższa wartość oznaczała bardziej problemowy obszar (np. liczba przedsiębiorstw na 1 000 mieszkańców). Obliczeń dokonano wg następujących wzorów:

$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i\{x_{ij}\}}{\max_i\{x_{ij}\} - \min_i\{x_{ij}\}} \quad \text{dla stymulant}$$
$$z_{ij} = \frac{\max_i\{x_{ij}\} - x_{ij}}{\max_i\{x_{ij}\} - \min_i\{x_{ij}\}} \quad \text{dla destymulant}$$

gdzie:

- X_{ij} – to wartość i-tego obszaru (np. sołectwo) dla j-tej zmiennej,
- Z_{ij} – to zmienna po normalizacji.

Syntetyczną miarę, odzwierciedlającą sytuację obszarów w poszczególnych zakresach, utworzono przy użyciu metody sum standaryzowanych. Metoda sum standaryzowanych należy do grupy metod bezwzorcowych porządkowania liniowego, zgodnego ze wzorem:

$$S_i = \sum_{j=1}^k Z_{ij} \quad i = 1, \dots, n$$

Wskaźnik sum standaryzowanych został skonstruowany na bazie wskaźników częściowych zaprezentowanych w rozdziale 3. Wskaźniki częściowe zsumowano, uznając większe znaczenie niektórych wskaźników częściowych poprzez nadanie im wag różnych od 1. Wartość jaką przyjmowała waga dla konkretnego wskaźnika była wynikiem analizy ankiety

przeprowadzonej wśród mieszkańców gminy oraz wskazań z warsztatów rewitalizacyjnych. Za szczególnie uciążliwe w Gminie Tuchów uznano problemy związane z korzystaniem z pomocy społecznej, bezpieczeństwem oraz niezadowalającą liczbą organizacji pozarządowych. Wszystkim wymienionym kwestiom przyznano wagę 4.

Dla każdego obliczonego dla sołectwa wskaźnika syntetycznego, zasadniczo daną referencyjną jest średni wskaźnik sum standaryzowanych dla całej gminy, obliczony jako średnia arytmetyczna wskaźników syntetycznych dla sołectw. W analizie uwzględniono również pod uwagę rozrzut wskaźników syntetycznych, biorąc jako wielkość porównawczą 50% wartości maksymalnej wskaźnika syntetycznego.

Najwyższe wartości obliczonego wskaźnika sumarycznego oznaczają największą koncentrację negatywnych zjawisk społecznych na tych obszarach. Za obszar objęty kryzysem społecznym uznano wszystkie jednostki, w których wartość wskaźnika sumarycznego była wyższa niż zmienna referencyjna tym przypadku 50% wartości maksymalnej wskaźnika syntetycznego dla zjawisk społecznych.

Jednostki urbanistyczne, dla których **społeczny** wskaźnik syntetyczny będzie gorszy niż 50% wartości maksymalnej średnia dla gminy, mogą być potencjalnie uznane za zdegradowane, pod warunkiem występowania w nich dodatkowo co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk techniczno-środowiskowych:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- technicznych – w szczególności złego stanu obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, przede wszystkim w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Analizy zjawisk techniczno-środowiskowych dokonano w oparciu o: czynniki techniczne, środowisko gospodarcze, przestrzenne i przyrodnicze. Analogicznie, jak w przypadku zjawisk społecznych, został skonstruowany wskaźnik syntetyczny, a wskaźniki cząstkowe, poddano standaryzacji. Otrzymano sumaryczny wskaźnik czynników techniczno-środowiskowych, który określał koncentrację zjawisk negatywnych.

Ostatnim etapem diagnozy było wskazanie obszarów zdegradowanych, które wykazują kumulację negatywnych zjawisk społecznych, a dodatkowo w analizowanych czynnikach techniczno-środowiskowych wykazują nagromadzenie negatywnych cech. Na bazie wcześniej obliczonych wskaźników sum standaryzowanych skonstruowano wskaźnik degradacji obszaru, wyliczony jako suma dwóch wcześniej uzyskanych wskaźników.

4. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE, PRZESTRZENNE, GOSPODARCZE I INFRASTRUKTURALNE GMINY

Przedmiotem niniejszego rozdziału jest analiza czynników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i techniczno-środowiskowych Gminy Tuchów i wskazanie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizowanych na obszarze Gminy. Analizy dokonano zgodnie z zaleceniami wynikającymi z *Ustawy rewitalizacyjnej*, to znaczy w pierwszej kolejności dokonano pogłębionej analizy zjawisk społecznych, w tym w szczególności związanych z poziomem bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji, niskiego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym czy kulturalnym. Ponadto przeanalizowano zjawiska techniczno-środowiskowe (gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne i techniczno-środowiskowe). Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych z jednoczesnym występowaniem jednego lub więcej negatywnych zjawisk w pozostałych obszarach pozwoliła wskazać i wyznaczyć obszary o największej kumulacji zjawisk kryzysowych. Gmina Tuchów jest gminą miejsko-wiejską. Charakterystyka Tuchowa zaprezentowana we wcześniejszym rozdziale pokazuje istotne różnice społeczne i techniczno-środowiskowe, pomiędzy obszarem miejskim, a obszarem wiejskim gminy. To z kolei wymusza ich odrębną diagnozę. Z uwagi na ten fakt diagnoza każdego zjawiska i poszczególnych czynników będzie przedstawiana najpierw dla obszaru wiejskiego, a następnie obszaru miejskiego. Teren wiejski to 12 sołectw-osiedli: Buchcice, Burzyn, Dąbrówka Tuchowska, Jodłówka Tuchowska, Karwodrza, Lubaszowa, Łowczów, Mieszna Opacka, Piotrkowice, Siedliska, Trzemesna, Zabłędza. Miasto Tuchów zostało podzielone na cztery osiedla: Tuchów-Garbek, Tuchów-strona lewobrzeżna, Tuchów-strona prawobrzeżna, Tuchów-Kielanowice.

4.1. Diagnoza zjawiska społecznych

Diagnoza uwarunkowań społecznych w gminie Tuchów opierała się na zestawie wskaźników dotyczących:

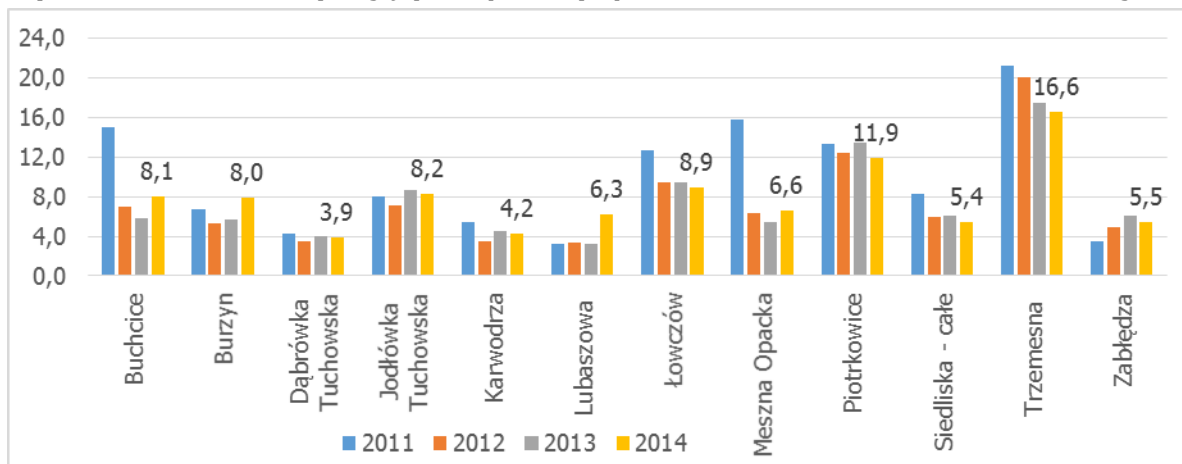
- czynników społecznych;
- czynników bezpieczeństwa;
- czynników demograficznych;
- aktywności mieszkańców.

4.1.1. Czynniki społeczne

W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych wytypowano listę 12 wskaźników, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym i czasowym. Diagnoza uwzględniała wpływ wszystkich zmiennych, natomiast komentarz analityczny koncentruje się na kluczowych wskaźnikach.

W latach 2011-2014 liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców wahała się od 3,18 do 21,27. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przeliczona na jednego mieszkańca, mówi o skali tego zjawiska i obrazuje sytuację materialno-bytową ludności danego sołectwa. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniały się sołectwa: Trzemesna, Piotrkowice, i Łowczów.

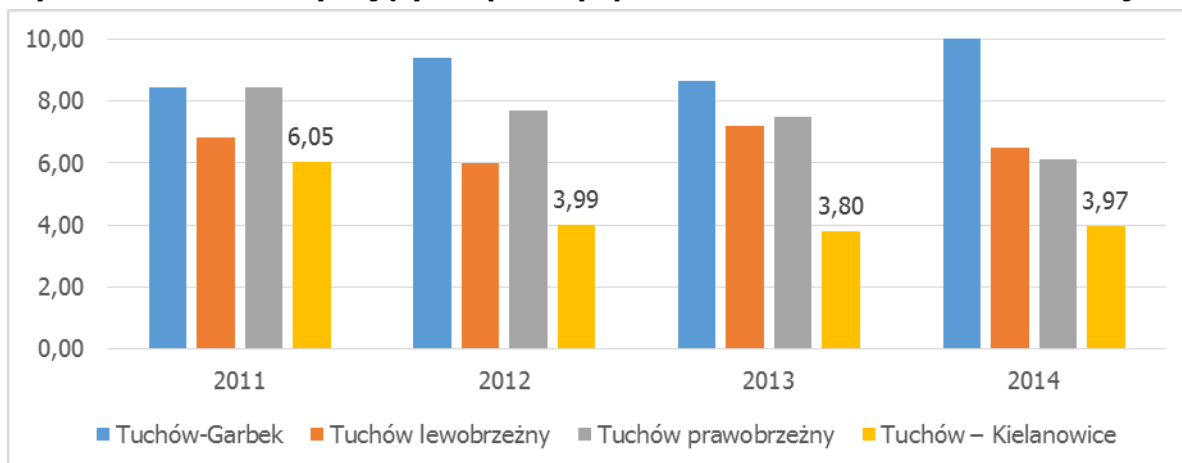
Wykres 22. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców - obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W mieście w latach 2011-2014 liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców wahała się od 3,97 do 10,10. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniało się osiedle Tuchów-Garbek.

Wykres 23. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców - obszar miejski

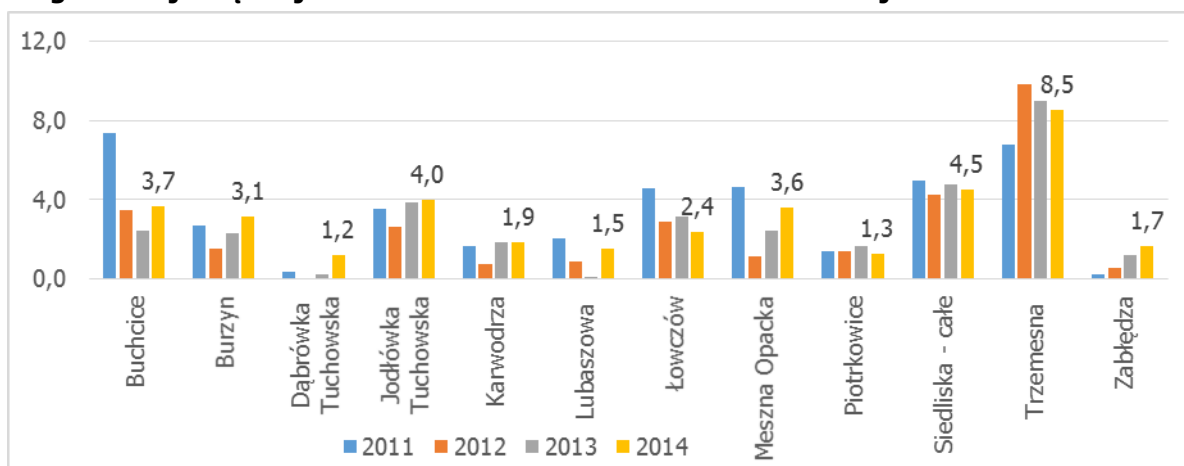

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

Jednocześnie należy podkreślić, iż w odniesieniu do całej gminy najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej jest niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo. Natomiast najrzadziej powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Tuchów jest potrzeba ochrony macierzyństwa, przemoc czy niebieska karta.

Długotrwała i ciężka choroba członka gospodarstwa domowego dezorganizuje życie rodziny. Niejednokrotnie w związku z podjęciem opieki nad taką osobą, członek rodziny zmuszony jest częściowo lub w całości zrezygnować z pracy zarobkowej. Ponadto osoby przewlekłe chore mogą wymagać dodatkowo specjalistycznych zabiegów medycznych oraz drogich lekarstw, które istotnie obciążają budżet gospodarstwa domowego. W latach 2011-2014 liczba osób korzystających z tego powodu ze środków pomocy społecznej na 100 mieszkańców wahała się od 0,24 do 9,83. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniały się sołectwa: Trzemesna i Siedliska.

Wykres 24. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców - obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W latach 2011-2014 w mieście liczba osób korzystających z tego powodu ze środków pomocy społecznej na 100 mieszkańców wahała się od 0 do 5,48. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniał się Tuchów-Garbek.

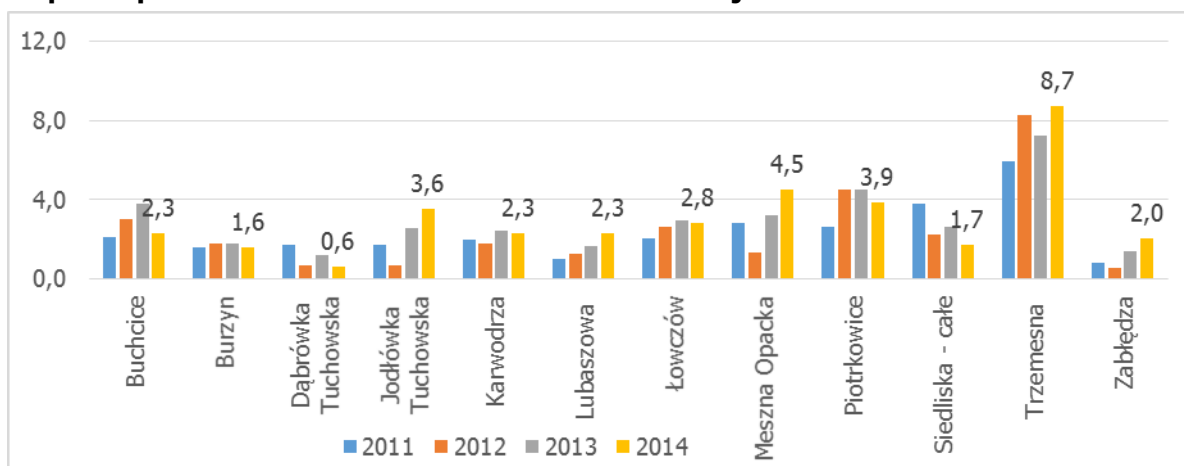
Wykres 25. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców - obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

Osoby mające status niepełnosprawnych są to ludzie, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia, bądź uniemożliwia samodzielną egzystencję. Osoby te mogą mieć problem z podejmowaniem normalnej pracy zarobkowej, często też należą do grup objętych wykluczeniem społecznym. W przypadku liczby korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców, całym badanym okresie najwięcej beneficjentów było w sołectwie Trzemesna oraz Piotrkowice, a w ostatnim roku również w Siedliskach. Natomiast w badanym okresie dla całego obszaru wiejskiego wskaźnik przyjmował wartości od 0,59 do 8,73.

Wykres 26. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców - obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W mieście najwięcej beneficjentów korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców odnotowano w osiedlu Tuchów-Garbek. Natomiast w badanym okresie dla całego obszaru miejskiego wskaźnik przyjmował wartości od 0,53 do 4,72.

Wykres 27. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców - obszar miejski

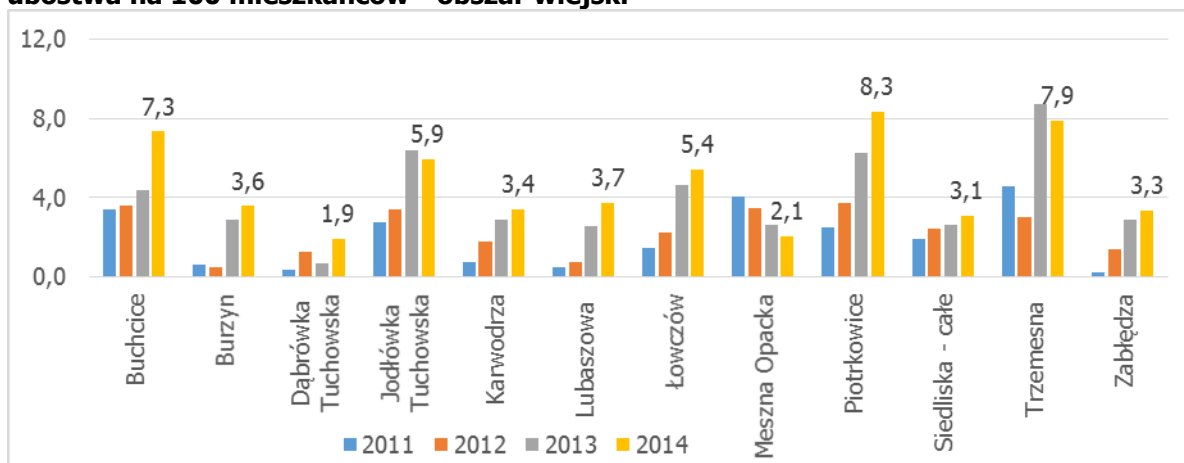

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

Źr

Ubóstwo jest pojęciem związanym z niemożliwością zaspokojenia podstawowych potrzeb egzystencjalnych, w przypadkach skrajnego ubóstwa może wystąpić biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. W latach 2011-2014 liczba korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców przyjmowała wartości od 0,24 do 8,73. W całym badanym okresie najwyższe wartości tego wskaźnika wystąpiły w sołectwie Trzemesna, Piotrkowice i Buchcice.

Wykres 28. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców - obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W części miejskiej gminy Tuchów, w latach 2011-2014 liczba korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców przyjmowała wartości od 0,71 do 7,09. W całym badanym okresie najwyższe wartości tego wskaźnika wystąpiły w części miasta Tuchów-Garbek, choć w skali całego miasta nastąpił zauważalny wzrost takich osób w latach 2013 – 2014.

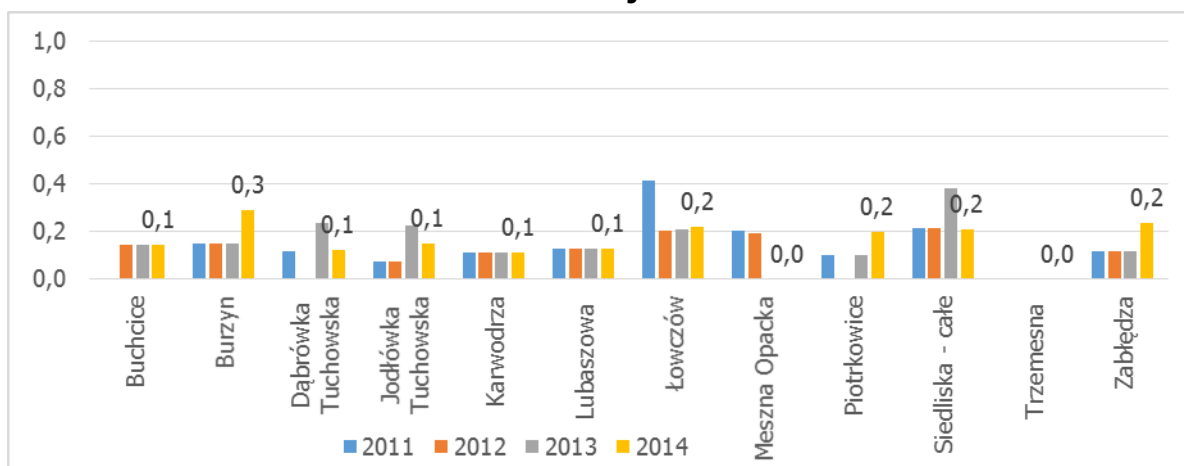
Wykres 29. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców - obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

Pomimo, iż dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nie pokazały tego powodu jak jednej z głównych przyczyn sięgania po wsparcie ze środków pomocy społecznej, jednak wśród problemów podkreślonych w trakcie konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Tuchów pojawiła się kwestia alkoholizmu. Alkoholicy są to osoby, które w skutek nadmiernego spożywania alkoholu wykazują wyraźne zaburzenia psychiczne, lub też objawy zakłócające ich zdrowie fizyczne i psychiczne, alkoholizm zakłóca ich stosunki z innymi osobami, ich zachowania społeczne i ekonomiczne. Konsekwencją alkoholizmu jest również pojawienie się zachowań mających szkodliwe następstwa zarówno emocjonalne jak i finansowe. Z problemem alkoholizmu spotykano się najczęściej w Siedliskach i Burzynie.

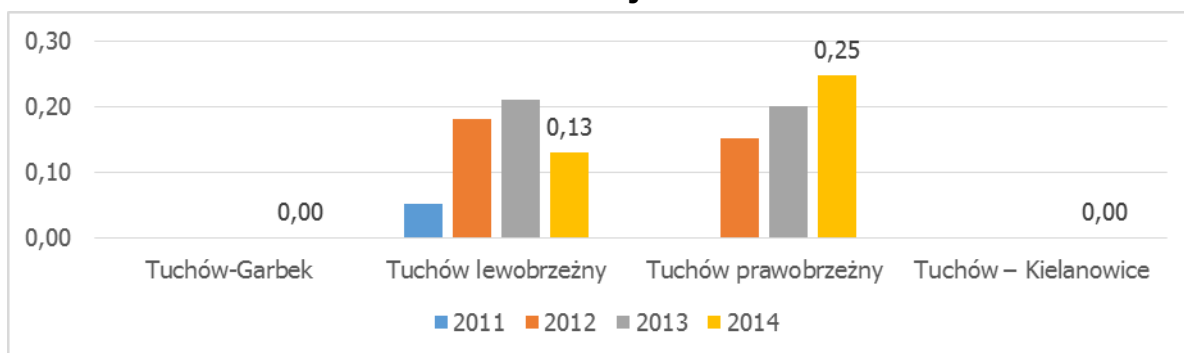
Wykres 30. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców - obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W obszarze miejskie problemem alkoholizmu najczęściej występował w lewo- i prawobrzeżnym Tuchowie.

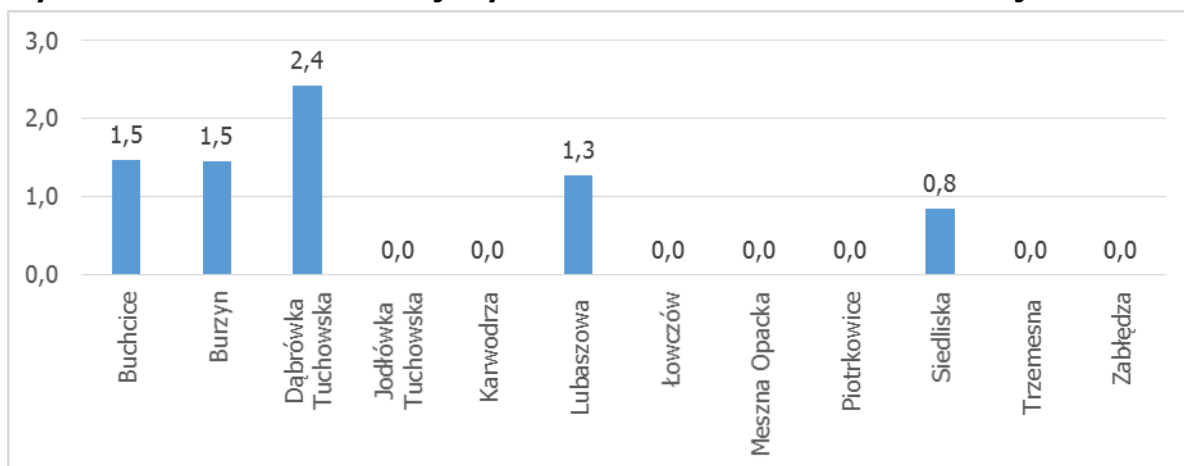
Wykres 31. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców - obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W przypadku przyznania przez sąd mieszkańcomi gminy, który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej i mieszkaniowej, mieszkania socjalnego, obowiązek zapewnienia lokalu mieszkaniowego spoczywa na gminie zamieszkania tej osoby. Mieszkanie socjalne jest lokalem wynajmowanym po przystępnej cenie głównie przez urzędy gmin. Czynsz za takie lokum jest kilkukrotnie mniejszy niż za mieszkanie o podobnej wielkości wynajmowane przez agencję mieszkaniową lub od prywatnego właściciela. Wysokość czynszu uzależniona jest od tego, ile właściciel musi wydać, by dostarczyć mieszkańcom wszystkich niezbędnych usług. Utrzymywanie przez gminę mieszkań socjalnych jest dodatkowym obciążeniem budżetu. Zatem ostatnim wskaźnikiem w tej grupie badanych danych, jest liczba mieszkań socjalnych na 1 000 mieszkańców. Wskaźnik ten w 2014 roku przyjmuje największe wartości w sołectwie Dąbrówka Tuchowska.

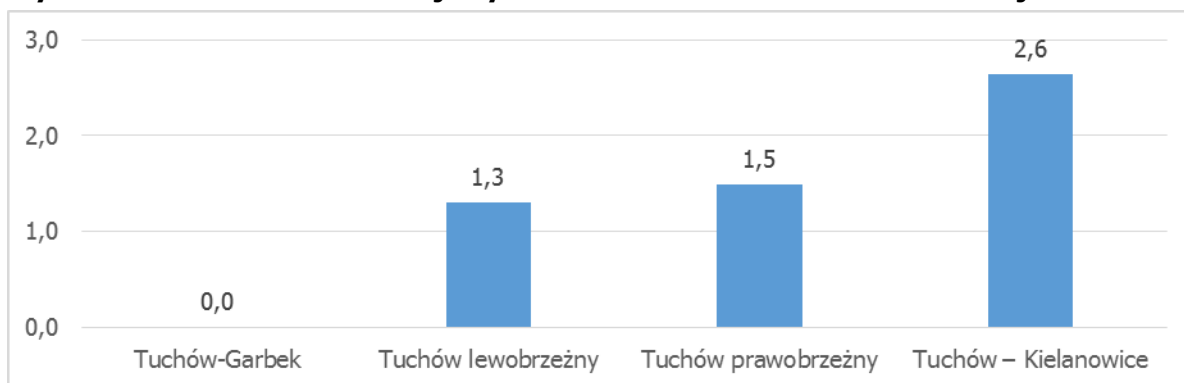
Wykres 32. Liczba mieszkań socjalnych na 1 000 mieszkańców - obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Tuchowie

W mieście wskaźnik ten w 2014 roku przyjmował największe wartości dla osiedla Tuchów-Kielanowice.

Wykres 33. Liczba mieszkań socjalnych na 1 000 mieszkańców - obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Tuchowie

Tabela 1. Wskaźniki z zakresu społecznego - obszar wiejski

Sołectwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społ. korzystających ze wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowaw. i prowadz. gospod. dom. na 100 mieszkańców				Liczba osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Buchcice	15,06	6,94	5,81	8,06	0,00	0,14	0,15	0,15	0,28	1,16	2,03	2,20	1,98	1,51	0,76	1,51
Burzyn	6,73	5,26	5,71	7,96	0,15	0,15	0,15	0,29	1,28	1,26	0,82	0,80	1,78	1,12	1,38	1,60
Dąbrówka Tuchowska	4,23	3,44	4,04	3,88	0,12	0,00	0,24	0,12	2,59	0,59	0,95	1,58	0,60	1,20	1,39	1,00
Jodłówka Tuchowska	8,08	7,08	8,61	8,24	0,07	0,07	0,22	0,15	0,97	0,74	1,26	1,78	1,48	1,70	2,11	2,36
Karwodrza	5,42	3,53	4,52	4,21	0,11	0,11	0,11	0,11	1,33	0,99	0,44	0,89	1,61	1,43	5,57	3,60
Lubaszowa	3,29	3,40	3,18	6,27	0,13	0,13	0,13	0,13	0,00	0,63	0,00	0,77	2,47	0,62	1,02	5,08
Łowczów	12,63	9,45	9,47	8,93	0,41	0,21	0,21	0,22	0,41	1,23	1,05	1,09	2,80	2,10	1,76	1,43
Meszna Opacka	15,79	6,33	5,49	6,59	0,20	0,19	0,00	0,00	5,87	4,61	3,22	4,14	3,51	0,92	0,30	0,89
Piotrkowice	13,37	12,39	13,47	11,89	0,10	0,00	0,10	0,20	4,02	3,52	5,09	5,55	0,68	1,02	1,99	1,16
Siedliska - całe	8,25	6,01	6,12	5,42	0,21	0,21	0,38	0,21	1,79	1,83	1,44	1,30	1,48	1,41	1,67	1,36
Trzemesna	21,27	20,09	17,47	16,59	0,00	0,00	0,00	0,00	2,85	3,93	4,59	11,35	3,31	3,60	3,08	1,43
Zabłędza	3,44	4,96	6,10	5,48	0,12	0,12	0,12	0,24	0,95	0,94	2,51	3,10	0,39	0,79	1,00	0,80

Sołectwa	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej bądź ciężkiej choroby na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu przemocy na 100 mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Buchcice	2,13	3,03	3,78	2,35	7,39	3,47	2,47	3,67	0,85	0,43	0,00	1,76	0,00	0,00	0,00	0,00
Burzyn	1,59	1,78	1,78	1,61	2,72	1,56	2,30	3,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,30	0,58
Dąbrówka Tuchowska	1,76	0,71	1,19	0,61	0,35	0,00	0,24	1,21	0,00	0,00	0,24	0,00	0,59	0,00	0,00	0,24
Jodłówka Tuchowska	1,72	0,66	2,60	3,56	3,52	2,65	3,86	4,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,30	0,29	0,30	0,00
Karwodrza	1,99	1,77	2,43	2,33	1,66	0,77	1,87	1,88	0,00	0,33	0,00	0,67	0,00	0,00	0,00	0,00
Lubaszowa	1,01	1,26	1,66	2,30	2,03	0,88	0,13	1,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,38	0,00	0,64
Łowczów	2,07	2,67	2,95	2,83	4,55	2,87	3,16	2,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Meszna Opacka	2,83	1,34	3,22	4,52	4,66	1,15	2,46	3,58	2,23	0,00	0,00	0,75	0,40	0,58	0,00	0,00
Piotrkowice	2,61	4,53	4,49	3,87	1,41	1,41	1,70	1,29	0,00	0,00	0,00	0,69	0,40	0,00	0,00	0,00
Siedliska - całe	3,83	2,26	2,66	1,72	4,98	4,26	4,77	4,54	0,09	0,00	0,00	0,00	0,17	0,43	0,13	0,00
Trzemesna	5,92	8,30	7,21	8,73	6,80	9,83	8,95	8,52	1,10	0,00	0,87	0,66	0,22	0,00	0,00	0,00
Zabłędza	0,83	0,59	1,44	2,03	0,24	0,59	1,20	1,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,47	0,24	0,00	0,00

Sołectwa	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców				Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poprodukcyjnym				Liczba osób objętych niebieską kartą na 100 mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Buchcice	3,41	3,61	4,36	7,33	3,55	1,16	0,73	3,23	1,39	0,00	0,00	0,00	0,14	0,29	0,15	0,44
Burzyn	0,60	0,52	2,89	3,58	2,80	1,48	1,33	1,31	0,96	0,46	1,33	2,20	0,00	0,07	0,00	0,66
Dąbrówka Tuchowska	0,35	1,30	0,71	1,94	0,00	0,00	0,00	0,00	3,11	1,23	1,90	2,55	0,00	0,12	0,00	0,24
Jodłówka Tuchowska	2,77	3,39	6,38	5,94	1,95	2,06	2,08	2,67	1,89	3,28	3,16	2,43	0,00	0,07	0,07	0,07
Karwodrza	0,77	1,77	2,87	3,44	0,00	0,00	0,55	0,00	2,92	2,79	3,39	3,39	0,11	0,00	0,00	0,11
Lubaszowa	0,51	0,76	2,55	3,71	0,00	0,00	0,76	2,05	1,43	1,37	1,36	0,68	0,00	0,13	0,00	0,13
Łowczów	1,45	2,26	4,63	5,45	3,93	1,85	5,26	4,36	1,05	2,15	0,00	2,38	0,00	0,21	0,00	0,44
Meszna Opacka	4,05	3,45	2,65	2,07	4,05	2,30	3,22	0,00	2,63	2,47	2,41	2,35	0,20	0,19	0,19	0,38
Piotrkowice	2,51	3,73	6,29	8,33	4,02	5,74	5,69	5,85	2,03	1,32	1,91	1,85	0,00	0,10	0,20	0,20
Siedliska - całe	1,96	2,43	2,66	3,07	0,72	0,72	0,72	0,76	1,86	1,32	1,06	0,80	0,04	0,13	0,00	0,17
Trzemesna	4,61	3,06	8,73	7,86	5,92	5,90	5,24	1,31	9,38	6,35	6,35	3,08	0,00	0,00	0,00	0,00
Zabłędza	0,24	1,42	2,87	3,34	1,18	2,13	1,32	1,91	1,99	1,99	0,67	1,31	0,00	0,12	0,00	0,12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

Tabela 2. Wskaźniki z zakresu społecznego –obszar miejski

Osiedla	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społ. korzystających ze wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowaw. i prowadz. gospod. dom. na 100 mieszkańców				Liczba osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Tuchów-Garbek	8,44	9,40	8,66	10,10	0,00	0,00	0,00	0,00	6,33	5,48	2,36	4,15	3,60	2,69	1,80	1,77
Tuchów lewobrzeżny	6,83	5,98	7,18	6,49	0,05	0,18	0,21	0,13	2,91	2,62	2,83	2,84	1,87	2,02	1,98	1,80
Tuchów prawobrzeżny	8,44	7,68	7,50	6,12	0,00	0,15	0,20	0,25	1,21	1,21	1,55	1,89	1,88	1,63	1,93	1,13
Tuchów-Kielanowice	6,05	3,99	3,80	3,97	0,00	0,00	0,00	0,00	1,05	0,80	1,90	1,06	2,22	1,79	1,36	0,90

Osiedla	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej bądź ciężkiej choroby na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu przemocy na 100 mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Tuchów-Garbek	2,90	4,18	4,72	4,66	3,43	5,48	3,41	4,66	0,53	0,00	1,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tuchów lewobrzeżny	1,58	1,40	2,05	1,80	2,36	2,02	1,78	1,98	0,05	0,21	0,00	0,29	0,08	0,16	0,00	0,34
Tuchów prawobrzeżny	2,43	2,43	2,55	1,79	1,77	1,31	1,50	1,99	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,50	0,05
Tuchów-Kielanowice	0,53	1,86	1,90	1,85	0,00	0,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Osiedla	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców				Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poprodukcyjnym				Liczba osób objętych niebieską kartą na 100 mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Tuchów-Garbek	2,90	2,87	7,09	6,99	1,58	0,00	0,00	0,00	1,39	2,78	2,74	4,17	0,00	0,26	0,00	0,00
Tuchów lewobrzeżny	1,04	1,45	4,48	3,83	0,83	0,67	1,42	1,64	2,35	1,21	0,78	1,02	0,03	0,18	0,05	0,08
Tuchów prawobrzeżny	0,71	2,22	4,25	4,58	1,97	1,97	1,20	2,04	4,05	3,08	2,73	2,58	0,00	0,15	0,00	0,10
Tuchów-Kielanowice	1,32	2,39	5,71	4,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,47	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

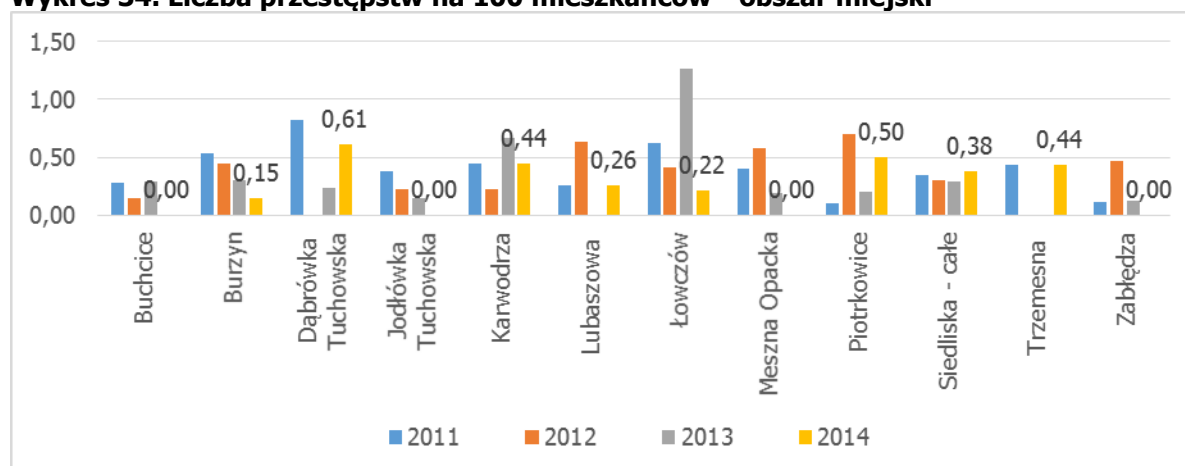
4.1.2. Czynniki bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym się żyje, pracuje i spędza czas. Przestępczość stanowi ważny czynnik wpływający na jakość życia mieszkańców. Za zapewnienie bezpieczeństwa na terenie gminy odpowiada Komisariat Policji w Tuchowie. W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych wykorzystano 10 wskaźników uzyskanych z Komisariatu, natomiast w podrozdziale omówiono trzy kluczowe wskaźniki (najwyższe wartości):

- liczbę przestępstw na 100 mieszkańców;
- liczbę wypadków drogowych na 100 mieszkańców;
- liczbę kolizji drogowych na 100 mieszkańców.

Liczba przestępstw ogółem na 100 mieszkańców pokazuje zagrożenie przestępczością w układzie terytorialnym. Najniższe poczucie bezpieczeństwa w 2014 roku mogli mieć mieszkańcy sołectwa Dąbrówka Tuchowskiej oraz Piotrkowice, a rok wcześniej Łowczówka. Zagrożenie przestępczością jest jednym z czynników podkreślanych przez mieszkańców gminy, jako bezpośrednich beneficjentów potencjalnych działań rewitalizacyjnych.

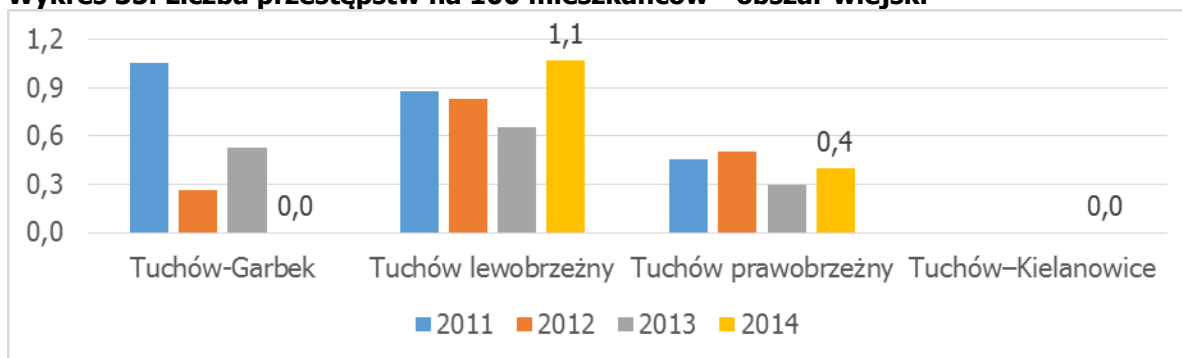
Wykres 34. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców - obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Tuchowie

W mieście natomiast najniższe poczucie bezpieczeństwa w 2014 roku mogli mieć mieszkańcy lewobrzeżnej części Tuchowa. Wśród przestępstw w mieście, dominowała kategoria kradzieże i rozboje, które najliczniej występowały w Tuchowie-lewobrzeżnym (wartości z przedziału 0,55 do 1,1).

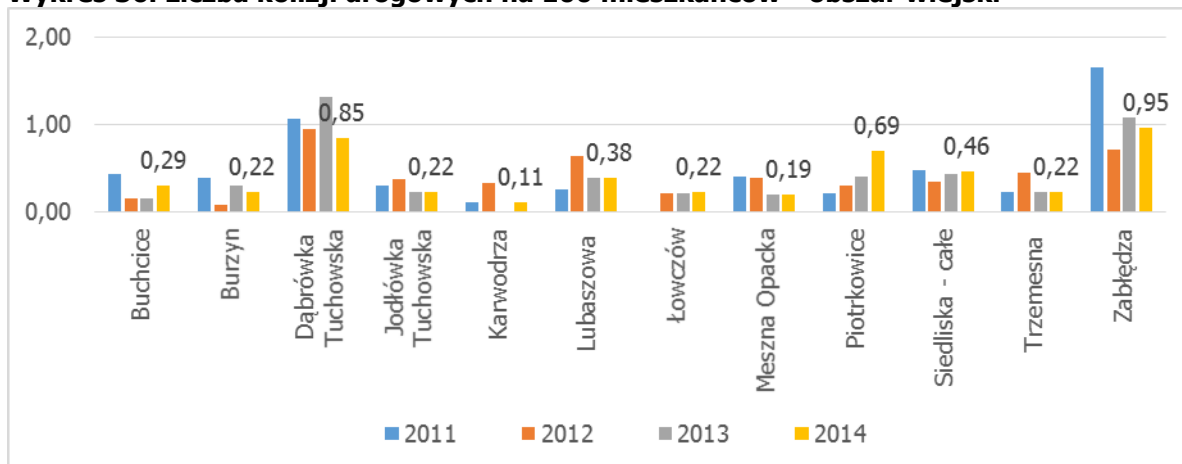
Wykres 35. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców - obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Tuchowie

Przez obszar gminy przechodzi droga wojewódzka 977 Tuchów oraz inne drogi gminne, które generując przestępstwa i wykroczenia związane z ruchem drogowym. Wypadek drogowy jest zdarzeniem w ruchu drogowym, w którym jeden lub więcej uczestników zostało rannych lub poniosło śmierć. W latach 2011-2014 wskaźnik ten przyjmował wartości od 0 do 0,35 na 100 mieszkańców. W 2014 największe wartości tego wskaźnika odnotowano w sołectwie Łowczów (0,22), a rok wcześniej w sołectwach Dąbrówka Tuchowska (0,24) i Buchcice (0,15). Inną formą wykroczenia, które występuje w ruchu drogowym jest kolizja. Jest to zdarzenie drogowe w wyniku, którego uszkodzeniu uległo jedynie mienie, a nie osoby w nim uczestniczące. W badanym okresie wskaźnik ten przyjmował wartości od poziomu 0 do blisko 1,4 na 100 mieszkańców. W badanym okresie negatywnie wyróżniały się dwa sołectwa: Dąbrówka Tuchowska i Zabłędza, w obu przypadkach znajdują się one na trasie wspomnianej drogi wojewódzkiej.

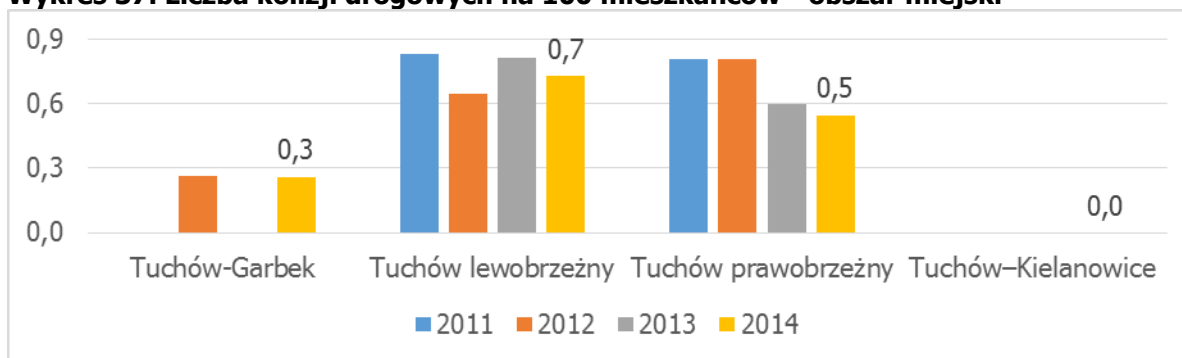
Wykres 36. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców - obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Tuchowie

Na terenie miasta w latach 2011-2014 wskaźnik dotyczący wypadków przyjmował wartości od 0 do 0,26. W 2014 największe wartości tego wskaźnika odnotowano na obszarze Tuchów-prawobrzeżny (0,1), a rok wcześniej w osiedlu Tuchów-Garbek (0,26). W badanym okresie wskaźnik związany z kolizjami przyjmował wartości od poziomu 0 do blisko 0,83 na 100 mieszkańców. W tym okresie negatywnie wyróżniały się Tuchów lewo- i prawobrzeżny.

Wykres 37. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców - obszar miejski

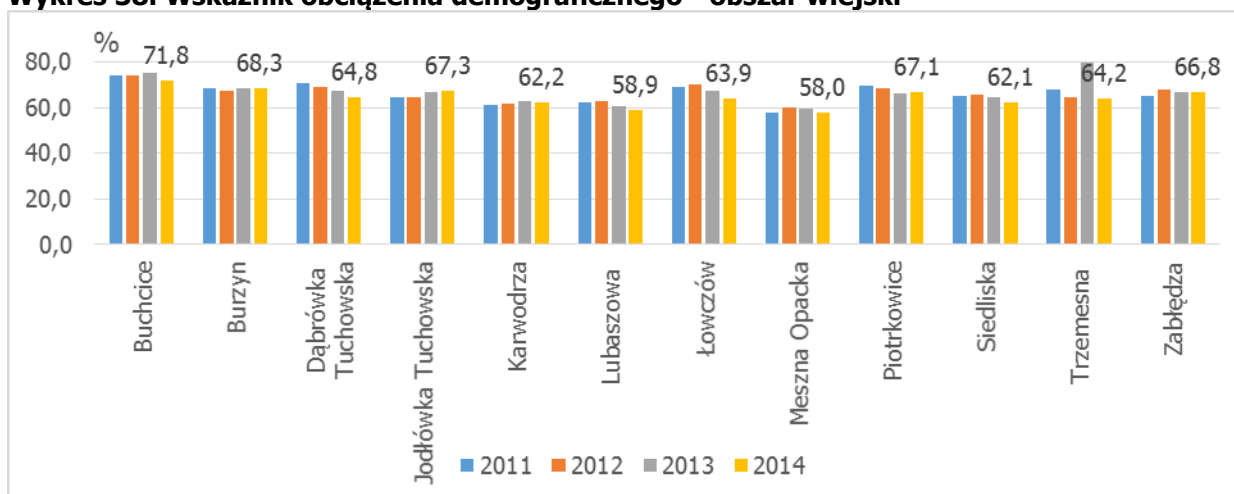

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Tuchowie

4.1.3. Czynniki demograficzne

Ze względu na szeroko dyskutowane problemy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa w analizie zjawisk społecznych uwzględniono również dwa wskaźniki z tej dziedziny: wskaźnik obciążenia demograficznego oraz udział osób starszych. Pierwszy z nich wskazuje na niekorzystną tendencję nadmiernego obciążenia ludności w wieku produkcyjnym w sołectwie Buchcice (2011-2014), a w ostatnim roku również w sołectwie Burzyn.

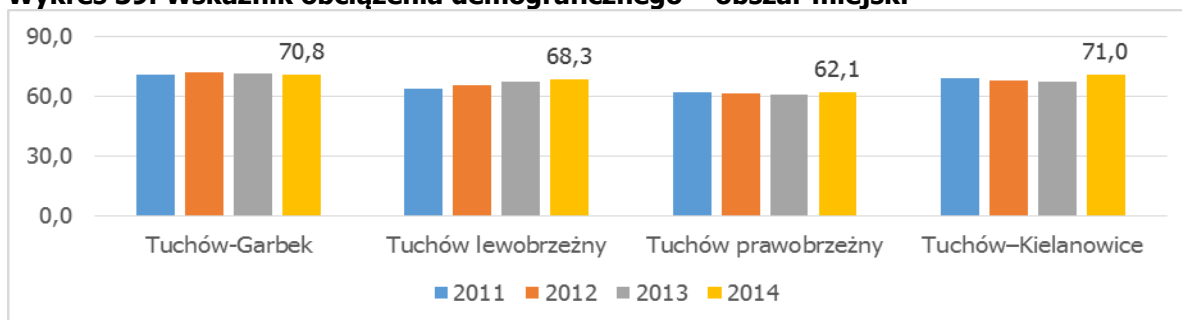
Wykres 38. Wskaźnik obciążenia demograficznego - obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Wskaźnik obciążenia demograficznego na terenie miasta pokazuje niekorzystną tendencję nadmiernego obciążenia ludności w wieku produkcyjnym w osiedlu Tuchów Grabek (2011-2014), a w ostatnim roku również Tuchów-Kielanowice.

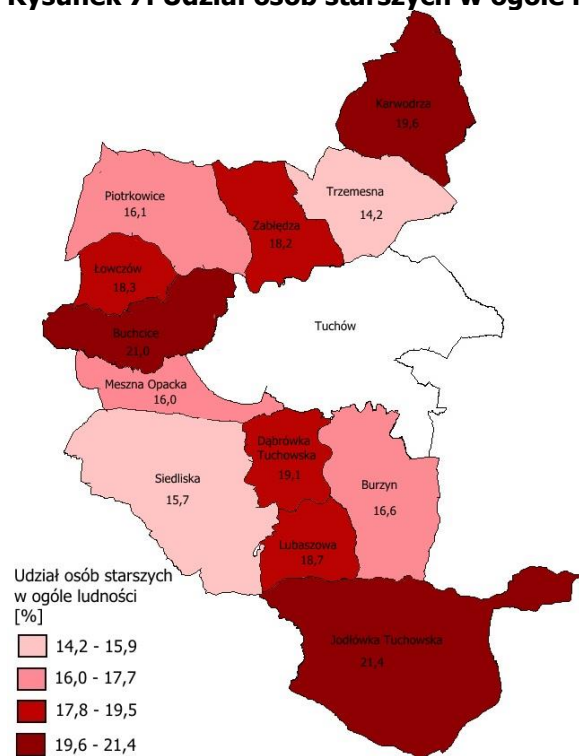
Wykres 39. Wskaźnik obciążenia demograficznego – obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Drugi wskaźnik, tj. zwiększający się udział osób starszych, które w przyszłości mogą wymagać odpowiednio dostosowanych placówek do swoich potrzeb, najwyższe wartości przyjmuje w sołectwach Jodłówka Tuchowska i Buchcice.

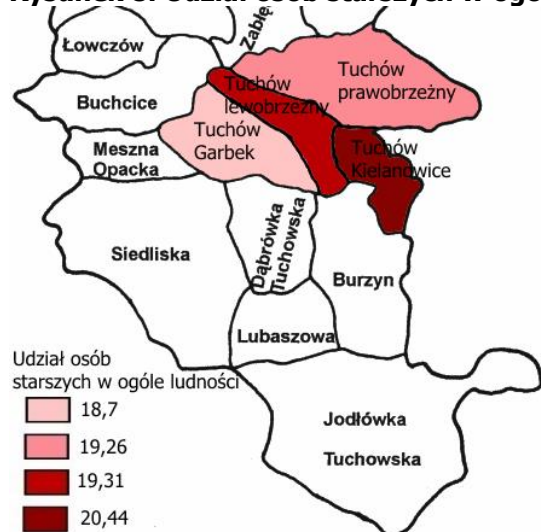
Rysunek 7. Udział osób starszych w ogólnej ludności w 2014 roku – obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

W mieście Tuchów udział osób starszych, miał najwyższe wartości dla lewobrzeżnej strony Tuchowa.

Rysunek 8. Udział osób starszych w ogólnej ludności w 2014 roku – obszar miejski

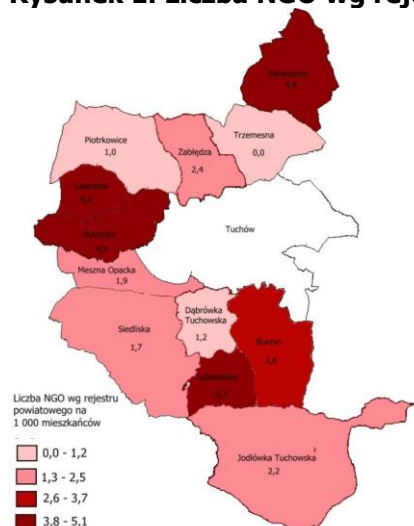

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

4.1.4. Aktywność mieszkańców

Aktywność społeczności lokalnej może mieć istotny wpływ na zmiany zachodzące w ich odtoczeniu. Jednym z przejawów aktywności mieszkańców jest liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, reprezentowana przez wskaźnik liczby NGO na 1 000 mieszkańców. Wskaźnik ten można interpretować jako współczynnik aktywności społeczeństwa obywatelskiego – im większa liczba jednostek tego rodzaju tym bardziej aktywna jest lokalna społeczność. Ze względu na cel analizy (wytypowanie obszarów wymagających rewitalizacji) istotne jest wskazanie sołectwa o najniższych wartościach omawianego wskaźnika. Na obszarach wiejskich Gminy Tuchów – w pierwszej kolejności jest to Trzemesna (brak organizacji pozarządowych), a następnie sołectwa Piotrkowice i Dąbrówka Tuchowska.

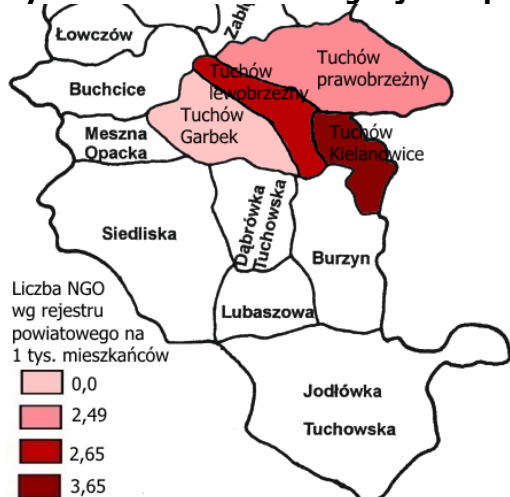
Rysunek 1. Liczba NGO w rejestrze powiat. na 1 000 mieszkańców w 2014 r. – obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Tarnowie

W sferze miejskiej, najmniejszą aktywność podmiotów pozarządowych odnotowano w osiedlu Tuchów-Garbek (brak organizacji pozarządowych) a następnie Tuchów prawobrzeżny.

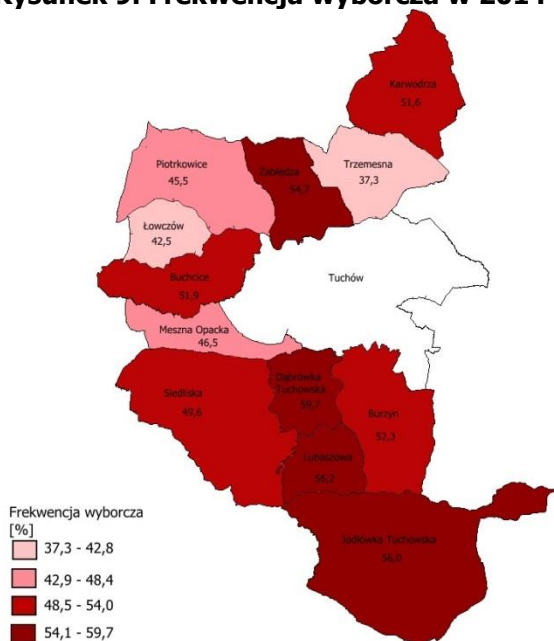
Rysunek 1. Liczba NGO wg rejestru powiat. na 1 000 mieszkańców w 2014 r. – obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Tarnowie

Jedną z podstawowych form uczestnictwa obywatela w życiu publicznym, dostępną dla każdego uprawnionego, jest głosowanie w wyborach. Analiza rozkładu przestrzennego frekwencji w wyborach samorządowych, które miały miejsce w 2014 roku w poszczególnych sołectwach pozwoliła wskazać, obszary gminy z najmniejszą aktywnością mieszkańców w tym zakresie na terenie sołectw: Trzemesna i Łowczów.

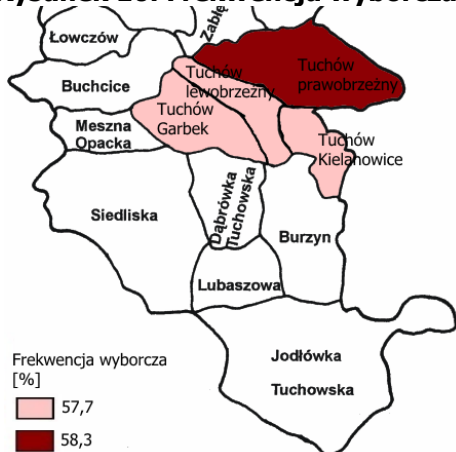
Rysunek 9. Frekwencja wyborcza w 2014 roku – obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

W mieście najniższa frekwencja wyborcza mieszkańców miała miejsce na terenie osiedli: Tuchów-Kielanowice, Tuchów-Garbek, Tuchów lewobrzeżny.

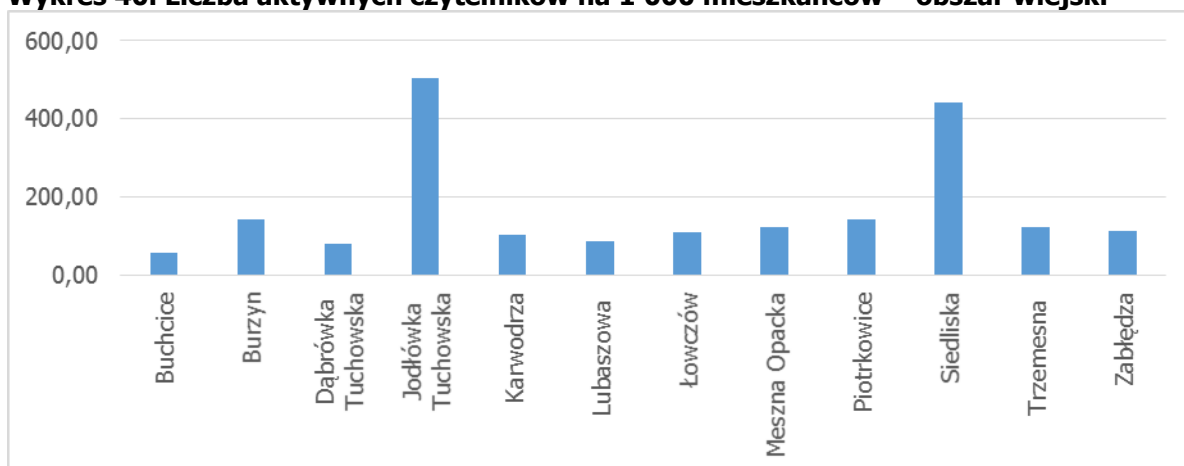
Rysunek 10. Frekwencja wyborcza w 2014 roku – obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Ostatnim ze wskaźników opisujących aktywność mieszkańców jest liczba aktywnych czytelników korzystających z bibliotek publicznych z danego sołectwa i obszaru miasta. Analizując ten wskaźnik można stwierdzić, że najmniej aktywni są mieszkańcy sołectw: Buchcice i Dąbrówka Tuchowska – z pewnością jest to także funkcja odległości od najbliższej placówki filialnej.

Wykres 40. Liczba aktywnych czytelników na 1 000 mieszkańców – obszar wiejski

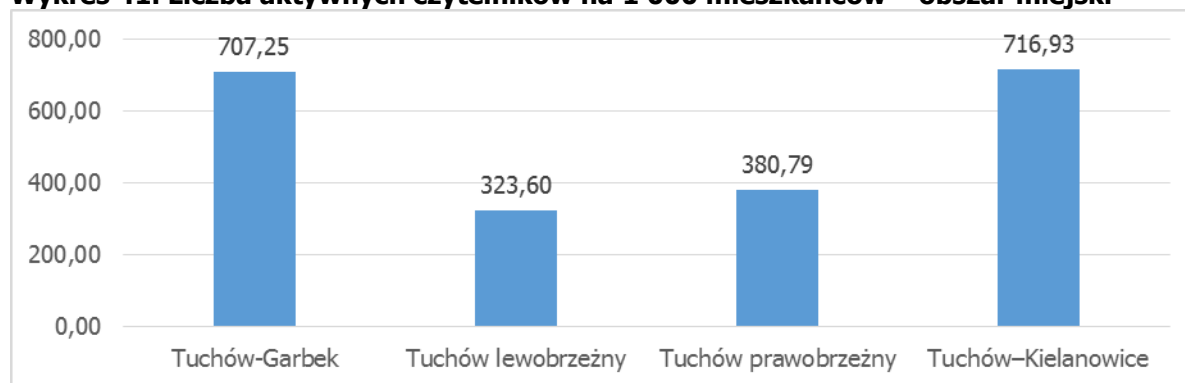

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Poddając analizie ten wskaźnik na terenach miejski można zauważyć, że najmniej aktywni czytelnicy są mieszkańcy lewobrzeżnej części Tuchowa.

Wykres 41. Liczba aktywnych czytelników na 1 000 mieszkańców – obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Poniżej zaprezentowano wcześniej omówione dane w układzie tabelarycznym z uwzględnieniem konkretnych wartości dla poszczególnych badanych jednostek osadniczych.

Tabela 3. Wskaźniki z zakresu czynników demograficznych – obszar wiejski

Sołectwa	Wskaźnik obciążenia demograficznego				Udział osób starszych			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Buchcice	74,3	73,9	75,1	71,8	20,5	20,7	21,2	21,0
Burzyn	68,5	67,6	68,6	68,3	15,7	16,1	16,7	16,6
Dąbrówka Tuchowska	70,5	68,8	67,5	64,8	18,9	19,3	18,8	19,1
Jodłówka Tuchowska	64,5	64,8	66,9	67,3	19,8	20,2	21,2	21,4
Karwodrza	61,4	61,8	62,8	62,2	18,9	19,8	19,5	19,6
Lubaszowa	62,6	62,8	60,5	58,9	17,7	18,4	18,7	18,7
Łowczów	68,9	70,3	67,3	63,9	19,7	19,1	18,9	18,3
Meszna Opacka	57,8	60,3	59,5	58,0	15,4	15,5	15,7	16,0
Piotrkowice	69,8	68,6	66,4	67,1	14,9	15,3	15,7	16,1
Siedliska	65,3	65,5	64,6	62,1	16,0	16,1	16,0	15,7
Trzemesna	67,6	64,7	79,7	64,2	14,0	13,8	13,8	14,2
Zabłędza	64,8	68,1	66,5	66,8	17,9	17,8	17,9	18,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Tabela 4. Wskaźniki z zakresu czynników demograficznych – obszar miejski

Osiedla	Wskaźnik obciążenia demograficznego				Udział osób starszych			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Tuchów-Garbek	70,7	71,7	71,6	70,8	19,0	18,8	19,2	18,7
Tuchów lewobrzeżny	63,6	65,5	67,6	68,3	18,7	19,2	20,1	20,4
Tuchów prawobrzeżny	61,9	61,6	61,0	62,1	17,5	18,0	18,3	19,3
Tuchów-Kielanowice	68,9	67,9	67,3	71,0	17,1	18,1	18,5	19,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Tabela 5. Wskaźnik z zakresu aktywności mieszkańców –obszar wiejski

Sołectwa	Frekwencja wyborcza	Liczba NGO wg rejestru powiatowego na 1 000 mieszkańców	Aktywność czytelnicza na 1 000 mieszkańców
		2014	
Buchcice	51,9	4,4	57,18
Burzyn	52,3	3,6	143,07
Dąbrówka Tuchowska	59,7	1,2	80,10
Jodłówka Tuchowska	56,0	2,2	504,08

Karwodrza	51,6	4,4	103,10
Lubaszowa	56,2	5,1	88,24
Łowczów	42,5	4,4	111,11
Meszna Opacka	46,5	1,9	122,41
Piotrkowice	45,5	1,0	141,72
Siedliska	49,6	1,7	442,49
Trzemesna	37,3	0,0	122,27
Zabłędza	54,7	2,4	114,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Tabela 6. Wskaźnik z zakresu aktywności mieszkańców – obszar miejski

Osiedla	Frekwencja wyborcza	Liczba NGO wg rejestru powiatowego na 1 000 mieszkańców	Aktywność czytelnicza na 1 000 mieszkańców
2014			
Tuchów-Garbek	57,4	0,0	707,25
Tuchów lewobrzeżny	57,4	3,7	323,60
Tuchów prawobrzeżny	58,3	2,5	380,79
Tuchów-Kielanowice	57,4	2,6	716,93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

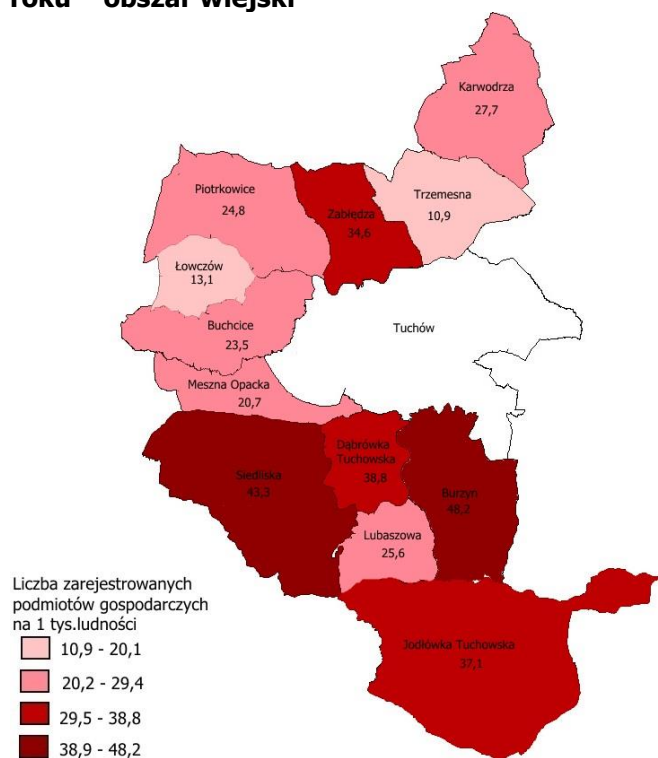
4.2. Diagnoza zjawisk techniczno-środowiskowych

Analizy zjawisk techniczno-środowiskowych przeprowadzono w oparciu o czynniki gospodarcze, przestrzenne, techniczne i środowiskowe.

4.2.1. Czynniki gospodarcze

Zgodnie ze wskaźnikami uwzględnionym w *Ustawie o rewitalizacji*, sytuacja kryzysowa w danym obszarze może być również związana z niskim poziomem przedsiębiorczości na analizowanym terenie. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej jest wypadkową wielu czynników: począwszy od kapitału ludzkiego, przez położenie gminy, na wsparciu władz lokalnych kończąc. Poziom przedsiębiorczości jest mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 tysiąc mieszkańców. Wskaźnik przedsiębiorczości w sołectwach w 2014 roku wahał się od blisko 11 podmiotów do ponad 48 podmiotów na 1 tysiąc mieszkańców.

Rysunek 11. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności w 2014 roku – obszar wiejski

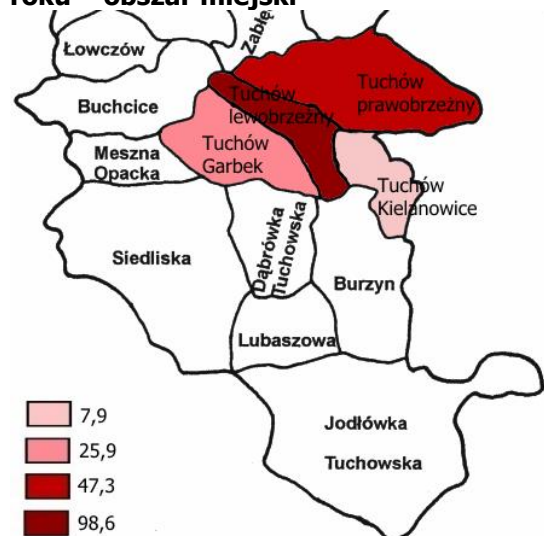

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

W gminie Tuchów najniższy poziom przedsiębiorczości odnotowano w sołectwach Trzemesna i Łowczów.

Wskaźnik przedsiębiorczości w osiedlach miasta Tuchów w 2014 roku wahał się od blisko 8 podmiotów do ponad 99 podmiotów na 1 tysiąc mieszkańców. W mieście Tuchów najmniej podmiotów gospodarczych było zarejestrowanych w osiedlu Tuchów-Kielanowice.

Rysunek 12. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności w 2014 roku – obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

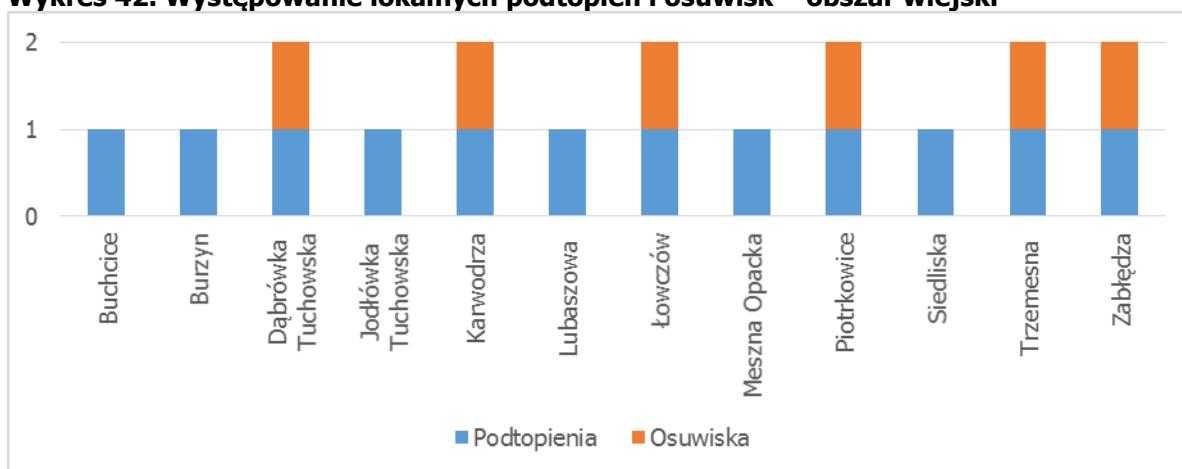
4.2.2. Czynniki przestrzenne

Czynniki przestrzenno-funkcjonalne charakteryzowane są poprzez: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz stan tej infrastruktury w danym obszarze. W dalszej analizie wykorzystano cztery wskaźniki z tego zakresu:

- występowanie lokalnych podtopień;
- występowanie lokalnych osuwisk;
- liczbę zabytków wpisanych do rejestru zabytków na 1 km²;
- liczba interwencji OSP na 1 tysiąc ludności.

Występowanie lokalnych podtopień i osuwiska na terenie sołectwa ma wpływ na standardy obiektów znajdujących się na ich terenie poprzez wystawienie ich na niekorzystne czynniki mechaniczne. Sołectwa, na terenie których wystąpiły równocześnie oba te zjawiska to: Dąbrówka Tuchowska, Karwodrza, Łowczów, Piotrkowice, Trzemesna, Zabłędza.

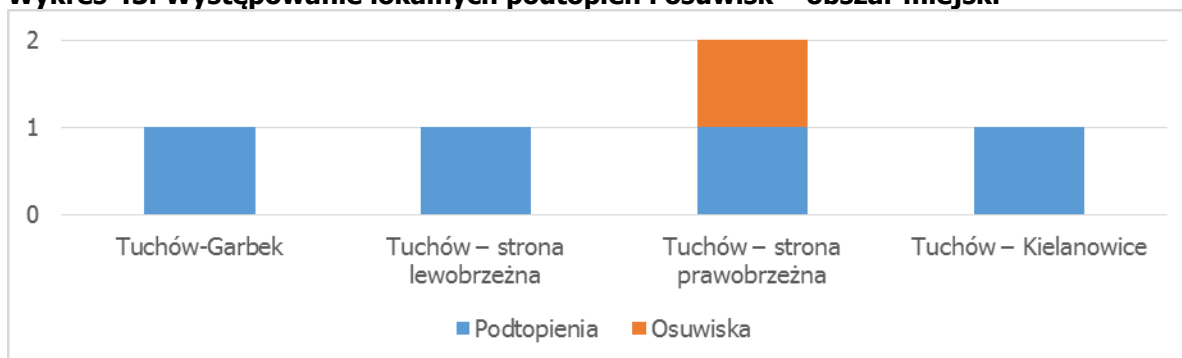
Wykres 42. Występowanie lokalnych podtopień i osuwisk – obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

W terenach miejskich niekorzystne zjawiska związane siłami przyrody i działalnością człowiek również miały miejsce. Osiedlem, na którym wystąpiły równocześnie te dwa zjawiska był Tuchów prawobrzeżny.

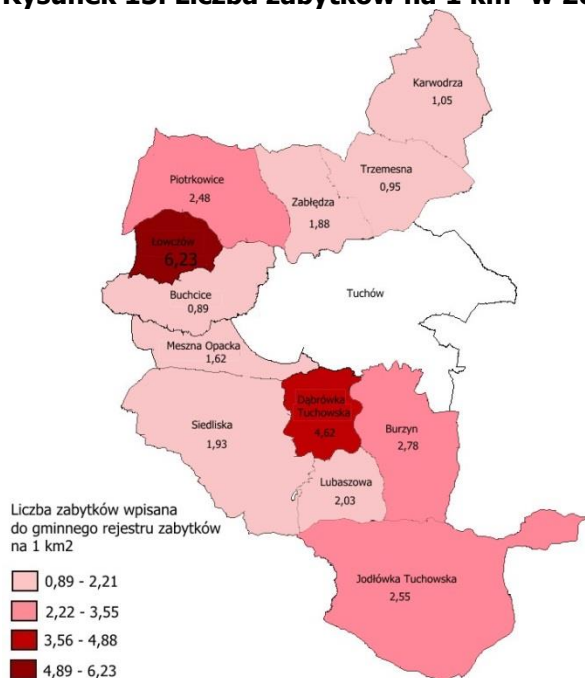
Wykres 43. Występowanie lokalnych podtopień i osuwisk – obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem jest liczba zabytków na 1 km². W 2014 roku najwięcej zabytków, ujętych w gminnej ewidencji, było w sołectwach: Łowczów i Dąbrówka Tuchowska. Obiekty te – często o funkcjach mieszkaniowych – są bardzo często w złym stanie technicznym, co przekłada się na obraz stanu zasobu mieszkaniowego na obszarze gminy.

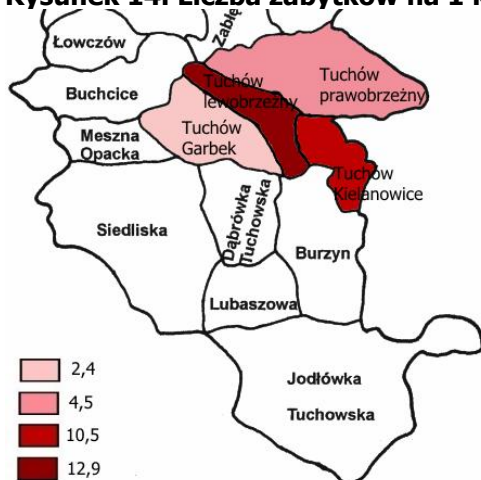
Rysunek 13. Liczba zabytków na 1 km² w 2014 roku –obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

W części miejskiej gminy w 2014 roku najwięcej zabytków, ujętych w gminnej ewidencji, było w lewobrzeżnej części Tuchowa.

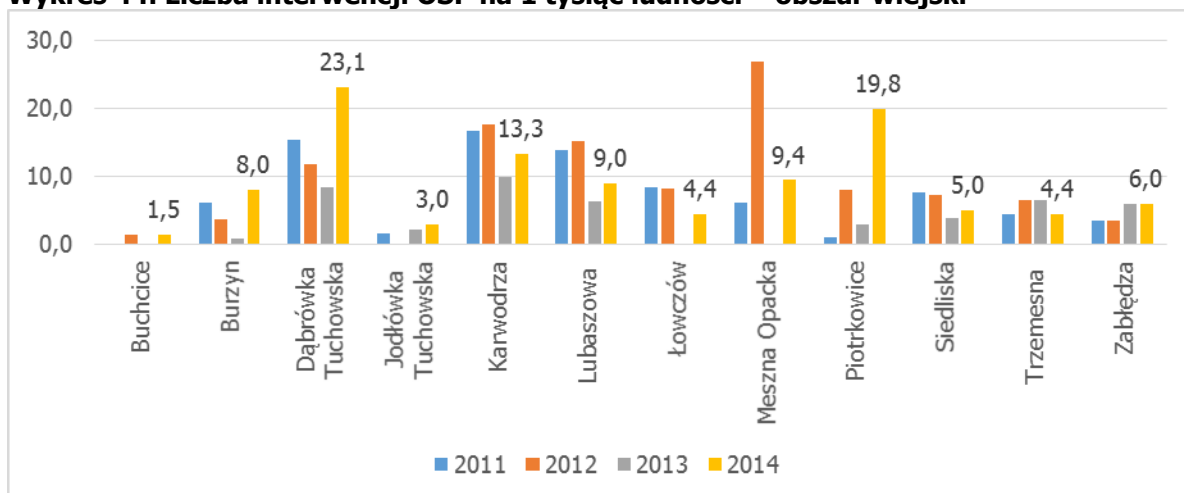
Rysunek 14. Liczba zabytków na 1 km² w 2014 roku – obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Liczba interwencji Ochotniczej Straży Pożarnej może wynikać między innymi ze stanu urządzeń grzewczych, wypalania pól oraz innych zdarzeń losowych. W latach 2011-2014 wskaźnik ten przyjmował wartości z przedziału od prawie 1 do ponad 16 interwencji na tysiąc mieszkańców. W roku 2014 najwięcej interwencji na 1 mieszkańca było w sołectwach: Dąbrówka Tuchowska i Piotrkowice.

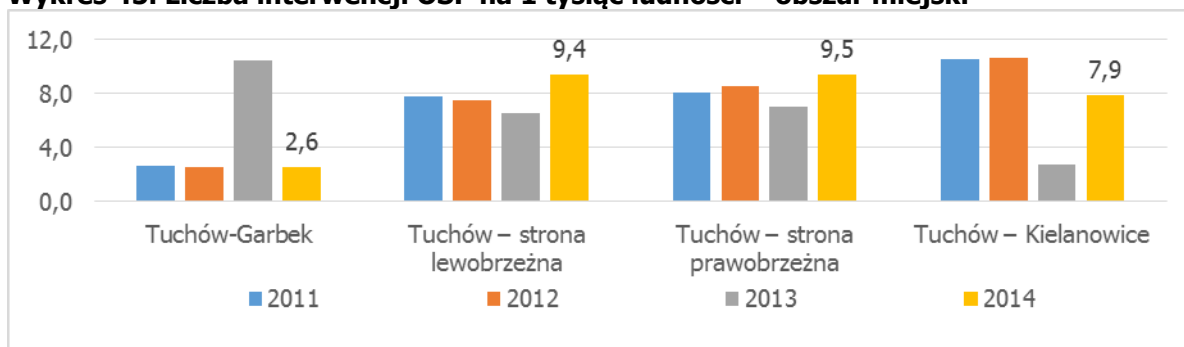
Wykres 44. Liczba interwencji OSP na 1 tysiąc ludności – obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Dla obszaru miejskiego, w badanym okresie, wskaźnik ten przyjmował wartości z przedziału od prawie 3 do blisko 11 interwencji na tysiąc mieszkańców. W roku 2014 najwięcej interwencji na 1 000 mieszkańców było w lewo i prawobrzeżnym Tuchowie.

Wykres 45. Liczba interwencji OSP na 1 tysiąc ludności – obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ochotniczej Straży Pożarnej

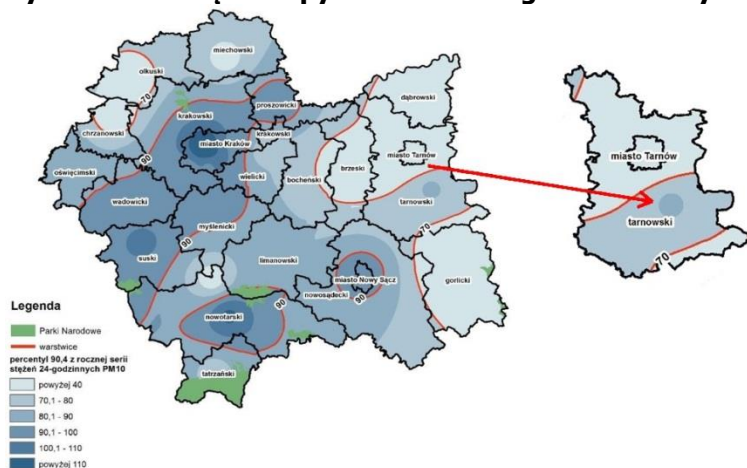
4.2.3. Czynniki techniczno-środowiskowe

Kolejną badaną grupą czynników, o której mowa w *Wytycznych* Ministerstwa są czynniki związane ze stanem technicznym zabudowy znajdującej się na terenie gminy oraz ze standardami środowiska, w tym gospodarką odpadami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. W dalszej analizie wykorzystano dwa wskaźniki z tego zakresu:

- poziom zanieczyszczenia pyłami z palenisk domowych liczbę zabytków wpisanych do rejestru zabytków na 1 km²;
- zagrożenie azbestem.

Dodatkowo diagnozę wzbogacono o analizę treści raportu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie pod tytułem *Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku*. Wskazuje on na przekroczenie emisji PM10 oraz PM2,5 (emisja pyłu zawieszonego o najdrobniejszych frakcjach mogących łatwo przedostać się do dróg oddechowych) z palenisk lokalnych.

Rysunek 15. Stężenie pyłu zawieszonego PM10 – kryterium ochrony zdrowia

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie

Rysunek 16. Stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 – kryterium ochrony zdrowia

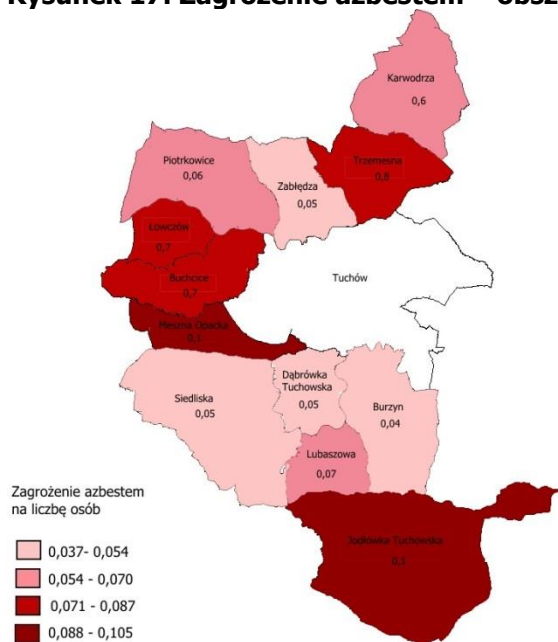

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie

Mieszkańcy całej gminy Tuchów są równomiernie narażeni na emisję pyłów zawieszonych PM10 oraz PM2.5. Wysokie stężenie pyłów zawieszonych ma wpływ na zachorowalność mieszkańców na choroby układu oddechowego, alergie oraz choroby nowotworowe. Częstsze zapadanie na choroby układu oddechowego wiąże się z większą liczbą porad udzielanych przez lekarzy oraz istotnym zagrożeniem dla życia i zdrowia mieszkańców.

Ostatnim wskaźnikiem z analizowanych czynników jest wskaźnik związany z narażeniem mieszkańców na szkodliwe działanie budynków zawierających wyroby z azbestu. Dowiedziono, że azbest ma oddziaływanie rakotwórcze, dlatego powinien być niezwłocznie usuwany z budynków, jednakże usuwanie azbestu jest czynnością skomplikowaną i generującą znaczne koszty. W 2014 roku najwięcej osób było wystawionych na niekorzystne działanie azbestu w Jodłówka Tuchowska i Mieszna Opacka.

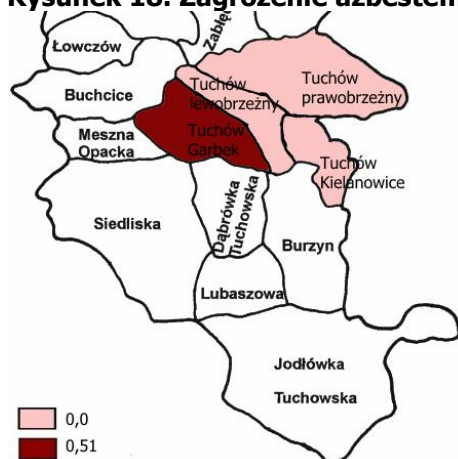
Rysunek 17. Zagrożenie azbestem – obszar wiejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

W mieście w 2014 roku budynki z azbestem wystąpiły tylko osiedlu Tuchów-Garbek.

Rysunek 18. Zagrożenie azbestem – obszar miejski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

4.2.4. Czynniki techniczne

Czynniki techniczne są reprezentowane przez plany miejscowego zagospodarowania, które ustalają przeznaczenie gruntów w gminie, określają sposób ich zagospodarowania i zabudowy. Stanowią informację dla mieszkańców i potencjalnych inwestorów o przeznaczeniu konkretnych terenów w gminie. Tylko trzy sołectwa: Trzemesna, Meszna Opacka, Karwodrza posiadają plany zagospodarowania, pozostałe dziewięć sołectw nie posiada takich planów. W części miejskiej gminy plan miejscowego zagospodarowania posiadał tylko Tuchów-Garbek.

Tabela 7. Wskaźniki z zakresu techniczno-środowiskowego

Sołectwa	Zjawiska gospodarcze	Zjawiska techniczne	Zjawiska przestrzenne							Zjawiska środowiskowe
	Liczba przedsiębiorstw na 1 tys. ludności	Plany miejscowe (%)	Podtopienia	Osuwiska	Liczba zabytków wpisana do gminnego rejestru zabytków na 1 km ²	Liczba interwencji OSP na 1 tys. ludności				Zagrożenie azbestem na mieszkańca
		2014	2014	2014	2014	2011	2012	2013	2014	2014
Buchcice	23,5	0	1	0	0,9	0,0	1,4	0,0	1,5	0,07
Burzyn	48,2	0	1	0	2,8	6,0	3,7	0,7	8,0	0,04
Dąbrówka Tuchowska	38,8	0	1	1	4,6	15,3	11,8	8,3	23,1	0,05
Jodłówka Tuchowska	37,1	0	1	0	2,6	1,5	0,0	2,2	3,0	0,10
Karwodrza	27,7	1	1	1	1,1	16,6	17,7	9,9	13,3	0,07
Lubaszowa	25,6	0	1	0	2,0	13,9	15,1	6,4	9,0	0,06
Łowczów	13,1	0	1	1	6,2	8,3	8,2	0,0	4,4	0,07
Meszna Opacka	20,7	1	1	0	1,6	6,1	26,9	0,0	9,4	0,10
Piotrkowice	24,8	0	1	1	2,5	1,0	8,1	3,0	19,8	0,06
Siedliska	43,3	0	1	0	1,9	7,7	7,2	3,8	5,0	0,05
Trzemesna	10,9	1	1	1	0,9	4,4	6,6	6,6	4,4	0,08
Zabłędza	34,6	0	1	1	1,9	3,6	3,5	6,0	6,0	0,05

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Tabela 8. Wskaźnik z zakresu techniczno-środowiskowego

Dzielnice	Zjawiska gospodarcze	Zjawiska techniczne	Zjawiska przestrzenne							Zjawiska środowiskowe
	Liczba przedsiębiorstw na 1 tys. ludności	Plany miejscowe (%)	Podtopienia	Osuwiska	Liczba zabytków wpisana do gminnego rejestru zabytków na 1 km ²	Liczba interwencji OSP na 1 tys. ludności				Zagrożenie azbestem na mieszkańca
		2014	2014	2014	2014	2011	2012	2013	2014	2014
Tuchów-Garbek	25,9	1	1	0	2,4	2,6	2,6	10,5	2,6	0,51
Tuchów lewobrzeżny	98,6	0	1	0	12,9	7,8	7,5	6,6	9,4	0,00
Tuchów prawobrzeżny	47,3	0	1	1	4,5	8,1	8,6	7,0	9,5	0,00
Tuchów-Kielanowice	7,9	0	1	0	10,5	10,5	10,6	2,7	7,9	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

5. WYBÓR OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH WRAZ Z UZASADNIENIEM

Ostatnim etapem diagnozy było wskazanie obszarów zdegradowanych, które po pierwsze wykazują kumulację negatywnych zjawisk społeczny oraz dodatkowo w pozostałych analizowanych zjawiska wykazują także nagromadzenie negatywnych cech.

Na podstawie uzyskanego wskaźnika sum standaryzowanych dla zakresu **społecznego w części wiejskiej**, jako obszary o szczególnej koncentracji problemów w tym obszarze można wytypować następujące sołectwa: **Łowczów, Trzemesna, Piotrkowice, Siedliska, Dąbrówka Tuchowska, Burzyn, Buchcice i Mieszna Opacka**. W mieście są to osiedla: **lewo i prawobrzeżny Tuchów oraz Tuchów-Garbek**. W wymienionych sołectwach i osiedlach na uwagę zasługiwały problemy związane z ogólnym korzystaniem ze środków pomocy z powodu niepełnosprawność, długotrwałej lub ciężkiej choroby, ubóstwa. Mieszkańcy podkreślili dodatkowo uciążliwość problemów alkoholowych. Również bezpieczeństwo w tych sołectwach i osiedlach, nie jest na zadowalającym poziomie. Niepokojące są również kwestie związane z niekorzystnymi zmianami demograficznymi, a w szczególności wskaźnika obciążenia demograficznego, którego najwyższe wartości wystąpiły w sołectwie Buchcice oraz osiedlach Tuchów-Kielanowice i Tuchów-Garbek.

Tabela 9. Wartości wskaźnika sum standaryzowanych dla zjawisk społecznych

Sołectwo	Zjawiska społeczne	Zjawiska techniczno-środowiskowe
Tuchów – strona lewobrzeżna	76,63	4,75
Tuchów-Garbek	54,84	4,80
Tuchów – strona prawobrzeżna	51,78	5,75
Łowczów	49,85	4,54
Trzemesna	47,12	4,96
Piotrkowice	44,99	4,48
Siedliska	44,14	3,53
Dąbrówka Tuchowska	39,74	6,80
Burzyn	39,18	3,24
Buchcice	39,02	1,90
Mieszna Opacka	38,67	5,01
Jodłówka Tuchowska	35,39	3,40
Zabłędza	34,37	4,15
Karwodrza	33,61	7,14
Lubaszowa	30,14	4,39
Tuchów – Kielanowice	11,13	5,55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Opierając się na tak przeprowadzonym postępowaniu badawczym możliwe było wyznaczenie sołectw i osiedli, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk, tj. noszą znamiona obszaru zdegradowanego w pierwszej kolejności społecznych, a następnie pozostałych.

Tabela 10. Wartości wskaźnika degradacji

Sołectwo	Wskaźnik degradacji
Tuchów – strona lewobrzeżna	81,38
Tuchów-Garbek	59,64
Tuchów – strona prawobrzeżna	57,53
Łowczów	54,40
Trzemesna	52,08
Piotrkowice	49,47
Siedliska	47,67
Dąbrówka Tuchowska	46,54
Meszna Opacka	43,67
Burzyn	42,41
Buchcice	40,92
Karwodrza	40,75
Jodłówka Tuchowska	38,79
Zabłędza	38,52
Lubaszowa	34,54
Tuchów – Kielanowice	16,69

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Rysunek 19. Obszary zdegradowane

Źródło: Opracowanie własne

6. WSKAZANIE OBSZARU REWITALIZACJI WRAZ Z UZASADNIENIEM

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w Gminie Tuchów, a także **oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności wyrażone podczas warsztatów rewitalizacyjnych**, doprowadziły do **wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy**, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów.

Badania ilościowe obejmowały:

- badania metodą CAWI mieszkańców dot. jakości życia w Gminie Tuchów i poszczególnych sołectwach (liczba wypełnionych ankiet: 126 ankiet, czas badania: 2015.11.26 – 2016.01.10)
- -badania metodą CAWI liderów lokalnych dot. problemów i potencjałów sołectwa w Gminie Tuchów (liczba wypełnionych ankiet: 20 ankiet, czas badania: 2015.11.26 – 2016.01.10). Do wyrażenia swoich opinii w badaniach zaproszono osoby mieszkające lub pracujące na obszarze Tuchowa, pełniące w różnych organizacjach i instytucjach zlokalizowanych na terenie gminy znaczące funkcje.

Badania ilościowe przeprowadzono z wykorzystaniem techniki zogniskowanych wywiadów grupowych. Na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizacji przeprowadzono 1 wywiad grupowy, w którym uczestniczyło łącznie 7 osób - członkowie organizacji pozarządowych, pracownik socjalny, urzędnicy, sołtysi. Szeroki udział mieszkańców na każdym etapie wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji gwarantuje, że wybrane obszary są odpowiedzią na rzeczywiste zapotrzebowanie mieszkańców Gminy Tuchów. Trafne dopasowanie do dostrzeganych i wskazywanych przez mieszkańców problemów pozwoli na podjęcie działań naprawczych, które dadzą oczekiwane przez społeczeństwo efekty.

Wyznaczono **obszar rewitalizacji o łącznej powierzchni 67,15 ha (tj. 0,67% powierzchni gminy)**, zamieszkałe przez **1765 osób (tj. 9,75% populacji gminy Tuchów)**. Składa się on z 7 podobszarów.

Podobszar 1: Tuchów- Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale II, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 11. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Tuchów lewobrzeżny

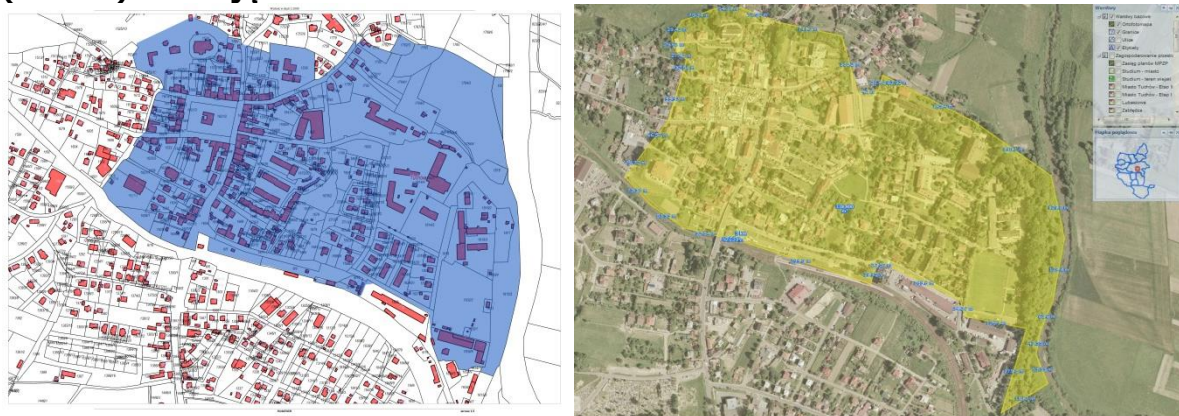
Obszar zdegradowany	Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Tuchów lewobrzeżny	Społeczne	1. Zagrożenie alkoholizmem. 2. Występujące zjawisko ubóstwa. 3. Wysoka liczba przestępstw, w tym szczególnie kradzieży i rozbojów, uszkodzenia mienia, a także kolizji drogowych. 4. Relatywnie niski udział w kulturze (pomimo dostępu do infrastruktury) mierzony poziomem czytelnictwa.	1. Duża liczba NGO zarejestrowanych na obszarze. 2. Aktywność w dziedzinie kultury 3. Duża aktywność i zaangażowanie mieszkańców. Duży potencjał mieszkańców. 4. Infrastruktura sprzyjająca rozwojowi działań prospołecznych.

	Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno- funkcjonalne)	1. Relatywnie dużo starszych budynków, często w gorszym stanie technicznym. 2. Relatywnie duża liczba zdarzeń wymagająca interwencji służb kryzysowych (OSP).	1. Wysoki wskaźnik przedsiębiorczości. 2. Dobra dostępność komunikacyjna (drogowa i kolejowa). 3. Duża rezerwa terenów pod działalność gospodarczą. 4. Dogodne położenie. 5. Położenie w bliskości szlaków turystycznych.
--	--	--	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie obszar **Tuchów - Centrum** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Tuchów lewobrzeżny**, na którym się znajduje, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 20. Podobszar rewitalizacji Tuchów – Centrum – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: UM Tuchów

Położenie podobszaru: obszar miasta położony w kwadracie ulic Wróblewskiego – Ogrodowa – Kościuszki, Zielona, Szpitalka, Żeromskiego, Kolejowa;

Powierzchnia podobszaru: 39,43 ha;

Ludność podobszaru: 1 587 osób;

Opis podobszaru: obszar obejmujący ściśle centrum Tuchowa. Na obszarze znajduje się zarówno historyczna zabudowa Rynku i najbliższej okolicy (budynki pochodzące z drugiej połowy XIX w.), jak również osiedla mieszkaniowe (bloki z lat 60. i 70.), a także tereny po kolejowe oraz funkcjonujące obiekty PKP. Na obszarze także relatywnie duża rezerwa terenów niezagospodarowanych, w tym zarówno należących do Gminy, jak i osób prywatnych.

Kumulacja funkcji związanych z administracją, kultura, edukacją i ochrona zdrowia na obszarze rewitalizowanym (Urząd Miasta, Dom Kultury z amfiteatrem, szkoły podstawowe i ponadgimnazjalne, szpital instytucje opieki społecznej).

Podobszar 2: Tuchów- Klasztor

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale II, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

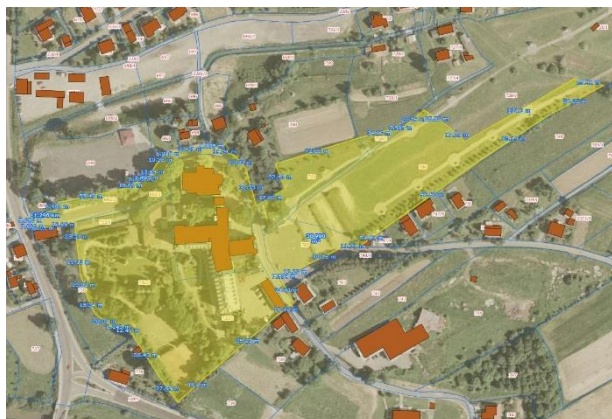
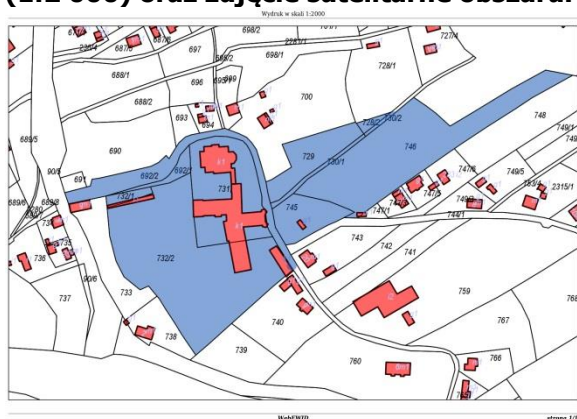
Tabela 12. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Tuchów prawobrzeżny

Obszar zdegradowany	Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Tuchów prawobrzeżny	Społeczne	1. Relatywnie duża liczba osób objęta pomocą społeczną. 2. Zagrożenie alkoholizmem. 3. Występujące zjawisko ubóstwa. 4. Znaczący odsetek osób starszych. 5. Relatywnie duża liczba przestępstw, w tym szczególnie wypadków i kolizji drogowych (DW 975).	1. Duża liczba NGO zarejestrowanych na obszarze. 2. Duża aktywność obywatelska (wysoki udział w wyborach). 3. Duża aktywność i zaangażowanie mieszkańców. Duży potencjał mieszkańców. 4. Duża kreatywność mieszkańców.
	Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Relatywnie duża liczba zdarzeń wymagająca interwencji służb kryzysowych (OSP).	1. Rozwijająca się przedsiębiorczość. 2. Dogodne położenie. 3. Położenie w bliskości szlaków turystycznych.

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie obszar **Tuchów - Klasztor** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Tuchów prawobrzeżny**, na którym się znajduje, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 21. Podobszar rewitalizacji Tuchów – Klasztor – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru.

Źródło: UM Tuchów

Położenie podobszaru: obszar zlokalizowany na działkach nr: 692/1, 692/2, 728/2, 729, 730/1, 730/2, 731, 732/1, 732/2, 745, 746 w rejonie ul. Wysokiej;

Powierzchnia podobszaru: 3,90 ha;

Ludność podobszaru: 136 osób;

Opis podobszaru: obszar obejmuje zabytkowe wzgórze klasztorne wraz z zabudowaniami kościelnymi. Obiekt pochodzący z 1682 wymagający dalszych prac rewitalizacyjnych z uwagi na duże znaczenie kulturowe i turystyczne. Obiekt ten jest zabytkiem. Jest miejscem kultu religijnego, a co za tym idzie miejscem rozwoju turystyki pielgrzymkowej. Obiekt wraz z otoczeniem wymaga ciągłych prac konserwatorskich, a także rozwoju poprzez rozbudowę infrastruktury towarzyszącej.

Podobszar 3: Łowczów - Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale II, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

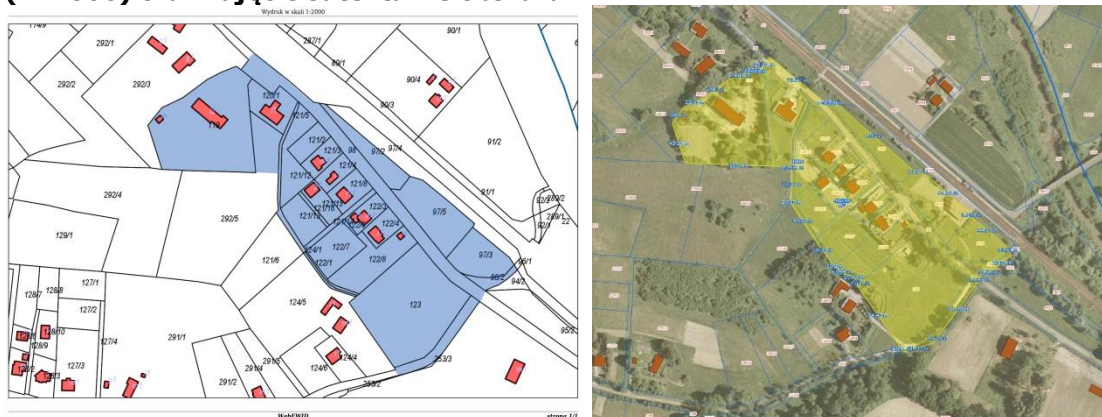
Tabela 13. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Łowczów - Centrum

Obszar zdegradowany	Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Łowczów - Centrum	Społeczne	1. Relatywnie duża liczba osób objęta pomocą społeczną. 2. Wysokie zagrożenie alkoholizmem. 3. Zauważalna liczba osób pozostająca bez pracy. 4. Znaczący odsetek osób starszych. 5. Występujące zjawisko ubóstwa. 6. Duża liczba rodzin wielodzietnych. 7. Zauważalny problem przemocy domowej. 8. Relatywnie duża liczba przestępstw, w tym szczególnie kradzieży. 9. Relatywnie niska frekwencja wyborcza.	1. Miejsce bezpieczne. 2. Duża aktywność i zaangażowanie mieszkańców. Duży potencjał mieszkańców. 3. Pracowitość, zaradność, etos pracy mieszkańców sołectwa.
	Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Niski wskaźnik przedsiębiorczości. 2. Relatywnie dużo starszych budynków, często w gorszym stanie technicznym. 3. Częściowo ciągle nie rozwiązany problem azbestu.	1. Zróżnicowany, atrakcyjny krajobraz. 2. Położenie w bliskości szlaków turystycznych i obiektów o dużym znaczeniu (Cmentarz Legionistów) 3. Dostęp do połączeń kolejowych.

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie obszar **Łowczów – Centrum** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Łowczów**, na którym się znajduje, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 22. Podobszar rewitalizacji Łowczów – Centrum – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: UM Tuchów

Położenie podobszaru: obszar zlokalizowany na działkach nr: 96/2, 97/2, 97/5, 97/3, 98, 119, 120/1, 121/5, 121/2, 121/3, 121/4, 121/8, 121/12, 121/13, 121/14, 121/15, 121/16, 122/1, 122/3, 122/4, 122/6, 122/7, 122/8, 123, 124/1 w rejonie stacji kolejowej;

Powierzchnia podobszaru: 4,07 ha;

Ludność podobszaru: 28 osób;

Opis podobszaru: obszar obejmujący obiekty edukacyjne, kaplicę i kolejowe, pełniący funkcję centrum miejscowości. Obecnie bardzo słabo zagospodarowane, z dużą rezerwą terenów, które powinny pełnić społecznie użyteczne funkcje oraz budować tożsamość miejscowości.

Podobszar 4: Piotrkowice - Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale II, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 14. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Piotrkowice - Centrum

Obszar zdegradowany	Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Piotrkowice - Centrum	Społeczne	1. Relatywnie duża liczba osób objęta pomocą społeczną, w tym z uwagi na bezradność i sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. 2. Wysoki wskaźnik ubóstwa. 3. Duża liczba rodzin wielodzietnych. 4. Zauważalny problem przemocy domowej. 5. Relatywnie duża liczba przestępstw, w tym szczególnie kradzieży, bójek.	1. Duża aktywność i zaangażowanie mieszkańców. 2. Zapewniona infrastruktura opieki nad dziećmi oraz infrastruktura edukacyjna. 3. Pracowitość, zaradność, etos pracy mieszkańców sołectwa. 4. Osadzenie w tradycji i kulturze regionalnej.
	Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Bardzo niski wskaźnik przedsiębiorczości. 2. Dużo starszych budynków, często w gorszym stanie technicznym. 3. Zauważalny problem azbestu.	1. Dogodne położenie. 2. Zróżnicowany, atrakcyjny krajobraz.

Opracowanie własne na podstawie danych
statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie obszar **Piotrkowice – Centrum** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Piotrkowice**, na którym się znajduje, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 23. Podobszar rewitalizacji Piotrkowice – Centrum – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: UM Tuchów

Położenie podobszaru: obszar zlokalizowany na działkach nr: 387/1, 387/2, 393/1, 393/2, 394/2, 398, 397, 396/1, 396/4, 436/3, 436/4, 436/5, 381/1, 396/3w rejonie kościoła

Powierzchnia podobszaru: 5,79 ha;

Ludność podobszaru: 2 osoby;

Opis podobszaru: obszar zlokalizowany wokół kościoła, stanowi naturalne centrum miejscowości. Obecnie bardzo słabo zagospodarowany, nie oferuje mieszkańcom żadnego miejsca wspólnych spotkań, rekreacji. Brak takiego miejsca wpływa dezintegrująco na lokalną społeczność, prowadzi do rozpadu więzi społecznych.

Podobszar 5: Siedliska – kolej oraz Podobszar 6. Siedliska - Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale II, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 15. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Siedlisko - kolej

Obszar zdegradowany	Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Siedlisko - kolej	Społeczne	1. Duże zagrożenie alkoholizmem. 2. Zdarzające się bójki i pobicia.	1. Aktywność w dziedzinie kultury regionalnej (prężnie działający zespół). 2. Osadzenie w tradycji i kulturze regionalnej. 3. Miejsce bezpieczne. Zapewniona infrastruktura opieki nad dziećmi oraz infrastruktura edukacyjna. 4. Infrastruktura sprzyjająca rozwojowi działań prospołecznych

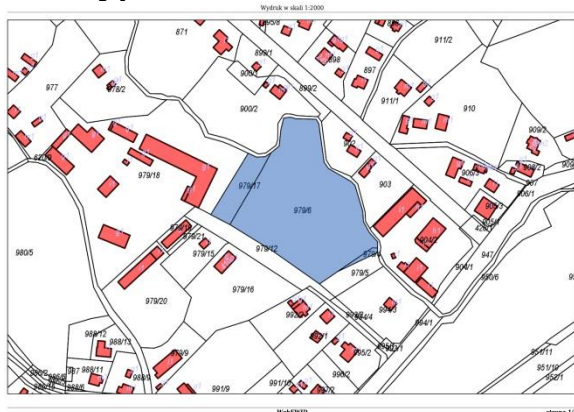
			(remiza, szkoła, dom kultury, hala sportowa, biblioteka). 5. Dostęp do opieki medycznej – ośrodek zdrowia.
	Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Relatywnie duża liczba zdarzeń wymagająca interwencji służb kryzysowych (OSP). 2. Duża liczba starszych obiektów mieszkalnych.	1. Rozwijająca się przedsiębiorczość. 2. Dobre skomunikowanie sołectwa. 3. Zróżnicowany, atrakcyjny krajobraz. 4. Dogodne połączenie – droga wojewódzka. 5. Bezpieczeństwo – posterunek PSP.

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie podobszary **Siedliska – kolej** i **Siedliska – Centrum** wskazane jako rewitalizowane charakteryzują się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Siedliska**, na którym się znajdują, ale także stwarzają realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Siedliska – kolej

Rysunek 24. Podobszar rewitalizacji Siedliska - kolej – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru.

Źródło: UM Tuchów

Położenie podobszaru: Obszar zlokalizowany na działkach nr: 979/17, 979/6, 979/4 w rejonie stacji kolejowej.

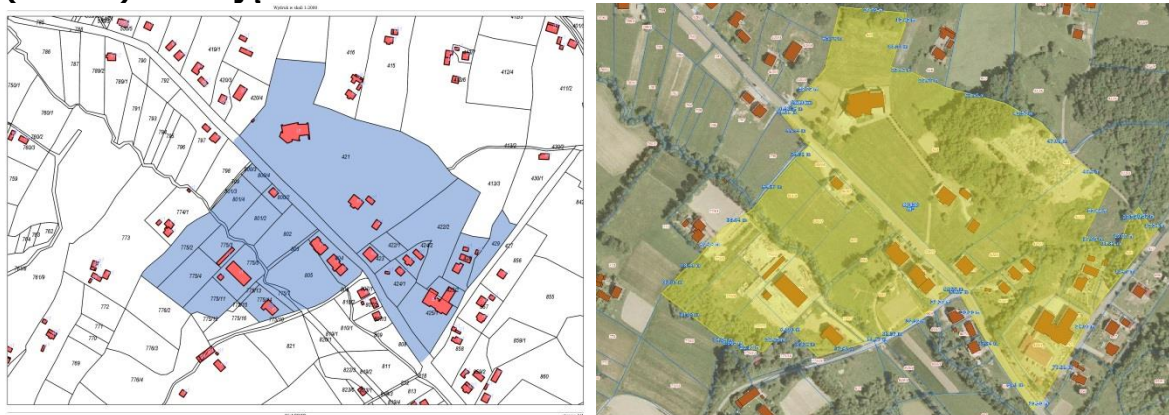
Powierzchnia podobszaru: 1,31 ha;

Ludność podobszaru: 0;

Opis podobszaru: obszar niezagospodarowany, leżący w bezpośrednim pobliżu centrum handlowego. Teren boiska, wymaga pilnej rewitalizacji oraz rozbudowy o infrastrukturę sportowo-rekreacyjną przyczyniającą się do odbudowy więzi społecznych.

Siedliska - Centrum

Rysunek 25. Podobszar rewitalizacji Siedliska – Centrum – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru.

Źródło: UM Tuchów

Położenie podobszaru: obszar zlokalizowany na działkach nr: 421, 422/2, 422/1, 423, 424/2, 424/1, 428, 429, 425/1, 804, 805, 803, 802, 801/2, 800/2, 800/4, 801/4, 775/2, 775/3, 775/4, 775/5, 775/11, 775/13, 775/14, 775/7 w rejonie stacji kolejowej;

Powierzchnia podobszaru: 9,88 ha;

Ludność podobszaru: 12 osoby;

Opis podobszaru: obszar leżący w bezpośrednim pobliżu kościoła, centrum edukacyjnego i ośrodka zdrowia. Teren wymaga rewitalizacji oraz rozbudowy o infrastrukturę społeczną.

Podobszar 7: Trzemesna - Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale II, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

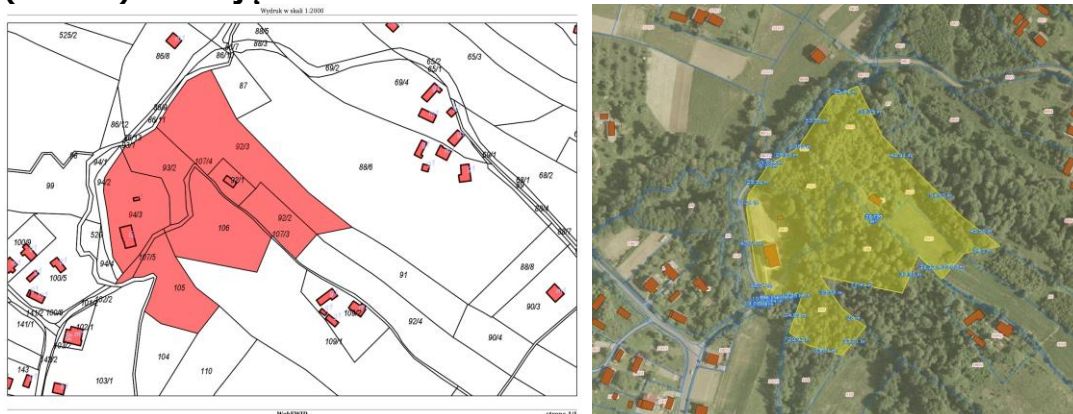
Tabela 16. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Trzemesna

Obszar zdegradowany	Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Tuchów lewobrzeżny	Społeczne	1. Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej. 2. Relatywnie duża liczba mieszkańców wykazujących się bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. 3. Duża liczba osób pozostająca bez pracy. 4. Duża liczba osób z różnego typu niepełnosprawnościami oraz długotrwale chorych. 5. Wysoki wskaźnik ubóstwa. 6. Wysoki wskaźnik rodzin wielodzietnych. 7. Dużo osób w starszym wieku. 8. Ponadnormatywne zagrożenie czynami karalnymi (kradzieże, bójki, rozboje). 9. Wysoki wskaźnik obciążenia	1. Duża aktywność i zaangażowanie mieszkańców. Duży potencjał mieszkańców. 2. Miejsce bezpieczne. 3. Osadzenie w tradycji i kulturze regionalnej.

		demograficznego.	
	Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno- funkcjonalne)	1. Bardzo niski wskaźnik przedsiębiorczości. 2. Relatywnie duże zagrożenie azbestem.	1. Zróżnicowany, atrakcyjny krajobraz.

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników

Rysunek 26. Podobszar rewitalizacji Trzemesna - Centrum – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru.

Źródło: UM Tuchów

Położenie podobszaru: obszar zlokalizowany na działkach nr: 92/3, 107/4, 92/1, 92/2, 107/3, 93/2, 106, 94/3, 107/5, 105 w rejonie szkoły.

Powierzchnia podobszaru: 2,77 ha;

Ludność podobszaru: 0;

Opis podobszaru: obszar niezagospodarowany, leżący w bezpośrednim pobliżu szkoły.

